

СВОБОДНА МИСЪЛ

ИЗДАВА ФЕДЕРАЦИЯТА НА АНАРХИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ • LE JOURNAL DE LA FÉDÉRATION ANARCHISTE BULGARE (FAB)

Медиите и хората 5

Медиите реалности и виртуалните общности не правят „народ“, а именно „народът“ прави революциите.

Антиевропейски доклад 6

Цената на реформите да плати населението, което не носи пряка отговорност за кризата.

Не искаме олимпиаду 6

Поредното жалко упражнение по държавно-корпоративен „патриотизъм“.

Проектът „Венера“ 7

Може ли технологичната революция да стане и социална от само себе си?

На гол тулум – референдум 12

По-скоро Швейцария ще тръгне да се управлява по български, отколкото България – по швейцарски.

ТЕМА НА БРОЯ

ВЕРСИИ И ДИВЕРСИИ

Тероризъм

След експлозията в автобуса с израелски туристи властта е заета да се оправдава, да се хвали, да се заканва да затяга сигурността. Медиите, както слугинските, така и „опозиционните“, различават десетки въпроси, свързани с атенатата. Особено много заклинания се сипят, че „няма замесени български граждани“. Това повод за гордост ли е, или за срам? Месеци наред например унижаваните металурзи от Кърджали и миньори от Мадан не разбиха нито един кредиторски банков офис, не хвърлиха един хубав бои на нито един чиновник, не подпалиха палатите на работодателя си, който ги поби до уши в мизерия.

Почти никой не анализира корените на тероризма, почти никой не смее да направи очевидните изводи относно това *какво може да направи държавата*.

А държавата не може да направи НИЩО. Както е писал Ботев, глава, готова да се отдели от раменете си, както буквално и стана с атенататора,

не може да бъде спряна. Не от тази конкретна власт, от никаква власт. В случая обаче въпросната глава не съдържа кой знае колко акъл, камо ли достойна кауза, за която да загине.

Държавните институции показаха за пореден път своята некадърност: дванайсет часа след взрива не можеха да кажат колко и кои са загиналите. Ден след ден се сменяха предположенията кой е организирал нападението – и сигурна версия все още липсва. Въпреки милионите и милиардите, които се харчат „за сигурност“, тоест за полицейщина.

Това не са гафове на „тази власт“ – никоя власт не е кадрина да реагира и да противодейства. По простата причина, че тъкмо нейната политика поражда онова недоволство, което достига до крайност и избликва не просто като гняв, а в бомбени детонации.

Тероризмът има своите корени, както и своята почва, върху която вирее, цъфти и дава плодове. Ако погледнем назад в историята, мнозина вчерашни терористи днес се тачат като герои, включително и официални светини. Именно Израел често се сочи за най-показателен пример за това. По време на съпротива

» » » продължава на страница 3

ЛЕТОПИС

Летовници разни

Лято, отпускарско време. Задминали сме Америка – в страната на неограничените възможности САЩ не съществува такова нещо като

платен отпуск – на работника дават максимум две седмици и то за негова сметка. В България обаче условията за труд са най-окайни в ЕС. Осем законни часа бачкане – само за бюрократите, останалите теглят хомота колкото рече чорбаджията, даже които са се цанили на половин работен ден. За заплащането в сравнение с европейското да не говорим.

У нас над средната заплата вземат едва 15,6% от

всички работещи, като отраслите, които отчитат по-високи средни заплати, постоянно намаляват. Под средната заплата се плаща на 76% от всички заети (между 400 и 600 лева) в хотели, ресторанти, селското стопанство и в автосервиси. Преработващата промишленост, която обхваща около 23% от всички наети, пак дава ниска средна заплата (под 620 лева).

» » » продължава на страница 4

ПРОБЛЯСЦИ

На друга планета

В интервю за вестник „Капитал“ четем:

„Лошо е, че около нас бушува не само финансова – тя се превръща в някои държави и в политическа криза. Но следващите две години не сме зависими от финансовите пазари и това ни дава една стабилност. Това ни дава възможност да мислим и за доходите, за увеличаване на вътрешното потребление.“

Не е трудно за досещане кой е авторът на тези премъдрости. „Изследванията“ на НЦИОМ, че управлението на ГЕРБ било най-добро от всички предишни правителства досега, явно инжектира пожарникаря-премиер с нова

гоза самочувствие, все едно и без това не прелива от такова, че би могъл да го изнася в чужбина с цели влакови позиции.

Обаче!

Разходите на човек в момента стигнаха до минимум от 550 лв. месечно – според данни на КНСБ, едната от организациите, които съдържат недоволството на работниците да не се превърне в заслужени погроми над банки кредитори, държавни бюрократи и работодатели от мутренския вид, комай единствен у нас. Данните на НСИ говорят, че 70% от работещите българи, турци и

» » » продължава на страница 3

БЕЗ ЛОГО

СТАТИИ
АНАЛИЗИ
МНЕНИЯ
ТЕХНОЛОГИИ
ИКОНОМИКА
КУЛТУРА
ПОЛИТИКА
БЪЛГАРИЯ
ОЦЕНКИ

www.bezlogo.com

МЪРИ БУКЧИН:

СЛУШАЙ, МАРКСИСТ!

» » » продължава от миналия брой

Бакунин, Кропоткин и Малакеста съвсем не са били толкова наивни да допускат, че анархизмът може да бъде установен за 24 часа. Приписвайки това мнение на Бакунин, Маркс и Енгелс са изопачили преднамерено възгледите на руския анархист. Анархистите от XX век също не са вярвали, че премахването на държавата ще повлече след себе си незабавното „слагане на оръжието“, както ни внушава Ленин в „Държавата и Революцията“, повтаряйки мракобесническата терминология на Маркс. В действителност, много от написаното в тази му „марксистическа“ брошура е стопроцентов анархизъм – например замяната на професионалната армия с революционна милиция (въоръжение на народа) или на парламентарната институция с органите на самоуправлението. Това, което в лениновия памфлет е „истински марксистко“, е искането за най-строга централизация, за диктаторска власт и пълномощия за „новата“ бюрокрация и идентифицирането (по-скоро подмяната) на Съветите с държавата.

Анархистите от тази епоха са дълбоко загрижени от такива въпроси като провеждането на индустриализацията, без да се задушава революционният дух на „масите“ и премахването на новите препятствия по пътя към тяхното освобождение. Те се опасяват, че централизацията ще укрепи способността на буржоазията да се съпротивлява срещу революцията и ще всели в работниците чувство на покорство. Стараят се да спасят различните докапиталистически социални форми като руския „мир“ или испанското „пueblo“, които биха могли да дадат тласък на развитието към едно свободно общество не само в структурно, но и в духовно отношение. Затова подчертават необходимостта от децентрализация даже в условията на капитализма. За разлика от марксистките партии, техните организации отделят значително внимание на това, което наричат „всестранно образование и развитие на човека“, за да противодействат на деградиралото и опощаващо влияние на буржоазното общество. Анархистите се стараят да живеят с ценностите на бъдещето до степен, в която това е възможно в условията на държавата и капитала. Те вярват в преките акции, укрепващи инициативата на „масите“, съхраняващи въстаническият дух, поощряващи спонтанността. Опитват се да изграждат организации, осно-

ваващи се на солидарността и на братството, контролът в които се осъществява отдолу-нагоре, а не обратно. (Такива са част от елементите на двете „традиции“, за които става дума в заглавието на параграфа. – б. пр.)

Тук трябва да се спрем по-подробно върху природата на анархистическите организации, защото тази тема остава скрита под ужасно количество словесна (не само марксистическа – б. пр.) тор. Анархистите и особено анархокомунистите приемат необходимостта от организация. (Терминът „анархист“ е толкова всеобхватен, колкото и „социалист“. В двата случая, спектърът се простира от хора, чиито възгледи произлизат от разширения либерализъм, като анархоиндивидуалистите или социалдемократите, до считащите организациите си абсолютно необходими за революцията анархокомунисти, ленинисти и троцкисти.) Затова се виждам принуден да повтарям това, макар да е толкова абсурдно, колкото спора дали Маркс е признавал необходимостта от диктатура.

Реалният въпрос не е „организация или липса на такава“, а *каква* организация се стремят да създадат анархокомунистите? Общото за техните организации е, че те израстват отдолу, а не са създадени изкуствено отгоре. Те са социални движения, които комбинират творческия революционен начин на живот с творческата революционна теория, а не политически партии, чието съществуване по нищо не се различава от това на обкръжаващата ги буржоазна среда и идеология, които се свеждат до приемането на *„твърдо изпитани и проверени програми“*. Доколкото това е в човешките възможности, те се стараят да бъдат първообраз на свободното общество, а не да дублират робски съществуващата система на йерархия, класи и власт. Техните организации се строят от братски и сестрински групи от близки помежду си хора или на *„групи по интереси“*, чиято способност за взаимодействие е основана на свободно приети убеждения, на самоинициатива и на дълбока лична заинтересованост, а не около един бюрократичен апарат, построен за сметка на послушните партийни членове, управлявани от върхушката всезнаещи ръководители.

Анархокомунистите не отричат необходимостта от координация между групите, от дисциплина, от грижливо планиране и единство в действията, но те трябва да бъдат постигнати доброволно, чрез самодисциплина,

която се подхранва от разбирането и убедеността, а не по пътя на създаването на йерархически, централизирани структури. В зависимост от потребностите и обстоятелствата, групите по афинитет постигат ефикасност чрез събрания, комитети за действие, местни, регионални и национални конференции. Те обаче се обявяват решително против създаването на организационни структури, които да се превърнат в самоцел, в практически постоянни и несменяеми комитети, които ще продължават да съществуват и след изпълнение на задачите за чието решение са били създадени, и са срещу „лидерството“, което превръща „революционерите“ в безмозъчни роботи.

Тези изводи не са следствие от лекомислени „индивидуалистически“ импулси – напротив, те възникват от старателното изследване на предишните революции, на влиянието, оказвано от централистичните партии върху революционния процес и природата на социалните преобразувания в епохата на потенциално материално изобилие. *Анархокомунистите се стремят да съхранят и да разширят анархистическата фаза, с която започват всички велики социални революции.* В по-голяма степен от марксистите те приемат, че революциите се предизвикват от дълбоки исторически процеси. Не ЦК прави революцията – в най-добрия случай той може да организира държавен преврат, замяната на една йерархия с друга, а в най-лошия – да задържи революционния процес, ако се ползва с по-голямо влияние. ЦК е орган за завземане или за създаване на власт, за слагане на ръка върху това, което „масите“ са придобили в резултат на собствените си революционни усилия. Трябва да бъдеш спял за всичко, което се случи през последните две столетия, за да не признаеш тези важни факти.

В миналото марксистите са могли да издигат разумни (макар и неоснователни) претенции за необходимостта от една централизирана партия, защото анархисти-

ческият период на революцията приключва поради материалния дефицит. В икономическо отношение „масите“ винаги са принуждавани да се връщат към трудовото си ежедневие. Революцията „се закрива в 22 часа“, без изобщо това да зависи от реакционните намерения на жирандистите от 1793 г., тя е прекъсната от ниското технологично ниво. Днес, дори и този предлог е отстранен от развитието на „постдефицитната“ технология, особено в САЩ и в Западна Европа. Сега е достигната такава точка, когато „масите“ могат да започнат почти за час да разширяват радикално „царството на свободата“ за придобиване на достатъчно свободно време и постигане на възможно най-висока степен на самоуправление.

Майско-юнските събития във Франция през 1968 г. не демонстрират ни най-малко необходимостта от централизирана партия от большевишки тип, а потребността от по-високо съзнание на „масите. Парижките демонстранти показват, че организацията е необходима за системното разпространение на идеите и то не какви да е, а идеи, които съдействат за придвижването, изясняването и разширяването на концепцията за самоуправление. Това, което не достига на френските „маси“, не е ЦК или Ленин, за да ги „организируют“ или „командват“, а убедеността в това, че те могат не само да окупират фабриките, но и сами да ги управляват. *Забележително е, че нито една партия от большевишки тип във Франция не издига искане за самоуправление.* Това правят само анархистите и ситуационистите.

Необходимостта от революционна организация съществува, но нейните функции трябва да бъдат ясни и разбираеми. Първата ѝ задача е пропагандата, за да може да „разяснява търпеливо“, както казвал Ленин. В революционна ситуация, революционната организация трябва да бъде в състояние да издига най-решителни искания: да бъде готова при всеки поврат на събитията да формулира по най-конкретен начин непосредствените задачи, които трябва да бъдат изпълнени, за да се придвижи революционният процес напред. Това се осигурява от най-смелите елементи в действията и в процесите при вземането на решения от органите на революцията (комуни, съвети, комитети).

Тогава по какво анархокомунистическите групи се отличават от партиите от большевишки тип? Разбира се, не по такива въпроси,

като необходимостта от организация, планиране, координация, пропаганда (във всичките ѝ форми) или по необходимостта от програма на социалната революция. По същество те се различават от большевишките партии по убеждението, че истинските революционери са длъжни да действат в рамките на създадените от революцията органи и форми, а не в създадените от партията. Това означава, че те се ориентират към революционните социални органи на самоуправление, създадени от „масите“, а не към „революционните“ политически форми, създадени от ЦК на компартията. Анархокомунистите се стремят да убедят общите събрания, фабрично-заводските комитети или съветите да се превърнат в истински органи на народното самоуправление, а не да доминират над тях, да ги манипулират или да ги присъединят към всезнаещата политическа партия. Анархокомунистите не се стремят да изграждат държавни институции над тези народни революционни органи, а напротив, искат да разтворят всички организационни форми, развивани в предреволюционния период (включително собствените им), в тези истински органи на революционното творчество на въстания народ.

Тези разлики имат решаващо значение. Независимо от своята риторика и лозунги, руските большевици никога не са вярвали в Съветите; те виждат в тях инструмент на большевишката партия – позиция, която френските троцкисти добросъвестно дублират в своето отношение към студентските събрания в Сорбоната, а френските маоисти – към профсъюзите през 1968 г. Към 1921 г. в Русия Съветите са практически мъртви и всички решения се взимат от Политбюро на большевишкия ЦК. Анархокомунистите не само се стремят да попречат на марксистките партии да повторят това, но и не искат да дават възможност на собствената им организация да изиграе подобна роля. Същевременно те се стараят да предотвратят появата на бюрокрация, йерархия и елити в собствената си среда. Не по-маловажно е и това, че те се стремят да изкоренят в себе си същите авторитарни черти и елитарни наклонности, които се усвояват в йерархическото буржоазно общество едва ли не по рождение. Грижата на анархистическото движение за начина на живот е грижа не само за собствената му нравственост, но и за тази на самата революция. •

(следва)

Тероризъм

» » » продължава от страница 1

та на израелския народ срещу британските сатрапи в „мандата Палестина“ между 1931 и 1948 г. групировките Иргун, Хагана, Лехи и други извършват редица чисто терористически актове. В техните най-известни подвизи (хотел „Цар Давид“ в Йерусалим през 1946 и клането Деир Ясин през 1948 г.) са убити и ранени десетки цивилни. Именно терористите обаче основават ясната партия Херут („Свобода“), днешната Ликуд, която почти неотстъпно управлява Израел от 35 години насам. Основателят на Ликуд и шести министър председател на Израел Менахем Бегин е командир на Иргун.

И обратното – днешните официално прославяни герои утре ще ги съдят за престъпления срещу човечеството – „чудотворецът“ Пиночет е най-пресният пример. Откъде иде тази разлика?

От мишените на терористите. Който се бори с тирани, убива тирани. Който се бори за победа на своя тиранична кауза, той убива наред и то предимно беззащитни хора. Медииите наричат динамитните самоубийци „камикадзе“, но японските камикадзета са били войници, убиващи други войници по заповед на своите тирани. При все това може да се намери капка достойнство в действията им, докато убийците на мирни жители не заслужават друго определение, освен изроди или най-малкото идиоти.

Единствените заслужаващи уважение атентатори остават онези, които са ликвидирали тирани и техни стражи, опитвайки се да не засягат обикновените хора.

Корените на тероризма на идиотите се наричат национализъм, верски фанатизъм, жажда за власт. По нищо не се различават от корените на държавния тероризъм, само по мащаба си: вместо атентати – бомбардировки, вместо акции – военни операции.

Ислямските фундаменталисти нищо не могат да предложат като алтернатива – единствено малко адреналин на симпатизантите си. Кръвта на петимата израелски туристи и шофьора Мустафа Кисъов няма да напълнят паниците на сиромасите в ислямските страни – а сиромасите там са наистина много.

Корените на тероризма на героите пък идат от гнева на най-решителните и сърцати хора. Гняв, породен от „почва-

та“. Благоприятната почва в случая е социалната несправедливост, неравенството, потисничеството, липсата на свобода – или нейната имитация.

Държавите ограбват чрез данъци населението, за да го „пазят“. Те обаче не могат, а и не искат – та нали без атентати няма бюджет, няма плащало, няма оправдание за привилегиите на елита и неговите легални костотрошачи. Затова „наторяването“ (което си е живо отравяне) на „почвата“ с полицейщина само увеличава броя отчаяни сиромаси, засилва растежа на тероризма. Понеже всяка една власт – политическа, икономическа, религиозна – се печели с кръв, държи с нокти и зъби, никакво договаряне, каквото „постепенни реформи в рамките на закона“ не ще доведат до подобряване на живота на потиснатите маси. Остава един изход – съпротива срещу държавния и частночорбаджийски терор. Изтръгване на корените и обеззаразяване на почвата. Наказване на своите тирани, не убийства на поданиците на чуждите деспоти.

Само по това се различава терорът от революцията. •

Хасан Девринджи

На друга планета

» » » продължава от страница 1

цигани, поданици на генерал-майора премиер, получават под средната месечна заплата, като не всички я вземат навреме, а това ги принуждава да купуват на вересия, да трупат борчове и, какво да се лъжем, да крадат. Откъде ти при това положение „увеличаване на вътрешното потребление“?!

Случи се хубава и качествена реколта от жито – но вече е предизвестено посъпването на хляба. Оправданието е: външните пазари. Да, ама според бате ББ „през следващите две години“ клетите ни 111 хиляди квадратни километра навярно се намират нейде зад орбитата на Сатурн, ако не и в мъглявината Андромеда. Само при това положение страната не би зависела от „финансовите пазари“.

Източникът на „стабилност“ обаче е другаде. В пасивността на ограбения и демотиивиран народ. В словичното българско овче търпение, издигнато в култ от поколения властници.

Е, не всички са толкова търпеливи. Мурзавите ни сънародници без излишни приказки отвориха шамарена-

та фабрика за група изнудвачи, обикалящи гетата. „Белите“ граждани на републиката за сметка на това стискат зъби и си траят, макар още повече да си патят от изнудвачи – като започнеш от ченгетата, та до контролборите в градския транспорт.

Какъв контраст с днешна Испания! Текущата криза затваря мини и заводи, доходите падат под средните показатели за Испания, Европейската комисия се сърди, че от субсидиите се плащат пенсии и лекарства на съсипаните от вредните производствена хора. Само че тамошните миньори и металурзи не страдат от нашенската добродетел „търпение“. Полицията вади палки, съзотворен газ и гугумен куршуми. Протестиращите отговарят със самоделни оръжия от фойерверки, метални щитове, прашки със сачми, запалени автомобилни гуми.

Докато в Българско излизат на протести... митнича-рите.

Затова докторът хонорис кауза премиер бълва глупости, окачва розови очила и ни пълни ушите със зелен хайвер.

На коя планета живеем? •

Шаркан

АПОКАЛИПСИС – КОГА?

ДНЕШНИЯТ РЕВОЛЮЦИОНЕН ПОТЕНЦИАЛ Е НЕИЗБЕЖЕН И НЕПРЕОДОЛИМ РЕЗУЛТАТ ОТ РОБОТРОННАТА РЕВОЛЮЦИЯ И ГЛОБАЛИЗАЦИЯТА

*„В начале был мятёж,
Мятёж был против Бога
И Бог был мятёжом.
И все, что есть, началось
через мятёж.“*

Максимилиан Волошин

Големите истини често са по-прости от „колумбово яйце“. Сред тях е и тази за революционния потенциал в XXI век. За съжаление, дори когато тя може да ни извади очите, ние не я забелязваме или се стесняваме да я посочим. Изглежда Мусолини е бил прав, когато казал, че „някои хора трябва да бъдат смазани от истината, за да я разберат“.

В своя предговор към издадената през 2007 г. френска брошура *“Един проект за Социалната революция”* бях повторил това, което по различни поводи съм казал и писал многократно: днешният век се характеризира с два качествено нови, комплексни, противоречиви и взаимно зависими процеса, чиито сблъсък ще изправи човечеството пред съдбоносния хамлетов въпрос ДА БЪДЕ ИЛИ НЕ? Това са **Роботронната революция** (РР) и **Глобализацията** (Г) като фактори на Социалната революция. Първата представлява масовото нахлува-

не на електрониката, компютрите и роботите във всички сфери на живота и замяната на човешкия труд в различните процеси и операции на производството, разпределението и услугите от роботи и автомати. Глобализацията е резултат от подтикваната от РР икономическа, финансова и империалистическа експанзия на финансовия капитал, стремящ се към планетарно господство, вследствие неговата свръхконцентрация и свръхцентрализация. В основата на тези процеси стоят все по-нарастващият внос-износ на хора, стоки и капитали в страните от целия свят, непрекъснато увеличаващата се „делокализация“ на производствените мощности от „Първия“ в „Третия“ свят и неравномерното икономическо развитие на отделните страни, региони и континенти. Тези фактори и безмилостната конкуренция между големи и малки водят до замяна на дипломатическия език с този на оръжията и на политиката – с нейното „продължение“ войната.

Тези два процеса оказват своето неотразимо и променящо из основи всички политически и социално-икономически структури и отноше-

ния в днешния свят: **държава, капитализъм, класи и нации, междудържавни съюзи и коалиции, военни пактове, полицейски и юридически „пространства“** и т. н. За разбрането на тяхната революционизираща роля вече има огромна литература – книги, брошури, статии, дебати, конференции и гр. Сред тях си позволявам да посоча и моя скромнен пионерски сборник от статии на тема „Краят на държавата и капитала“, писани в периода от 1973 г. до 1999 г. Както посочвам там, тези революционизиращи днешната политическа и социално-икономическа система фактори създават необходимите и достатъчни условия за унищожението на всяка национална, континентална или „глобална“ държавна организация на обществото, както и на интернационалните мулти- и транснационални структури на капитала, на неговите локални пипала, и заедно с тях – за премахването на всички форми на собственост в икономиката (частна или държавна) и на социалните отношения между наеман труд и капитал, на господство и експлоатация, а следователно – на **йерархията** и на **класите**.

Наред с разрушителната част, РР и глобализацията подготвят необходимите социални и интернационални, материални и технологически условия за гравивната роля на Социалната революция, тоест за замяната на днешното общество с **анархокомунистическото** в световни мащаби.

В тази си поредна статия се спирам телеграфно на един не по-маловажен аспект от **общата и частна теория на революцията**, който беше само наченат в нашите разисквания: този за появата на **новия революционен потенциал** или за порожените от РР и от глобализацията на капитала и на политиката **нови социални сили**, които, ако не искат да загинат заедно с целия човешки вид, могат и трябва да извършат Социалната революция.

Едно от най-важните следствия от кръстосването на горните два фактора във века на залеза на последната йерархическа и класова система, е появата на днешните **“опасни класи”** (по аналогия с работническата класа от XIX век), за които през последното десетилетие заговориха еднотласно политици, военни и полицаи, иконо-

мисти, юристи, магнати и финансисти, психолози, социолози и политолози, философи, футуролози и тем подобни научни лакеи.

Опасните класи са търсени и открити най-после в XXI век „труженици“ от погребалната агенция на историята. В тяхно лице теоретиците и практиците на Социалната революция ще намерят необходимия революционен потенциал, за да съкратят времето на последната фаза от развитието на днешната система, която за краткост наричат пазарна демократия.

Кои са те и каква е тяхната приблизителна численост?

В литературата намирам най-разнообразни понятия за „новите опасни класи“: прекариати, „излишни“, лумпенпролетариат, „нисши класи“, в енциклопедиите – техните дефиниции, а в статистическите годишници и статии – данни за тях.

ПРЕКАРИАТЪТ, подобно на пролетариата, е понятие въведено от мюнхенския професор по социология Улрих Бек. Терминът е латински – от *precarium* = **несигурен, опасен,**

» » » продължава на страница 4

Летовници разни

» » » продължава от страница 1

Почиват ли изобищо тези хора?

Вместо тях си почиват някои други.

Без почивка, без дори надеждата за нея, която да ни крепи цяла година, обаче кажеме „сбогом“ на здравето си. Стресът е разтърсил организма, податливи сме на инфекции, физиологичните аварии се превръщат в хронично ежедневие. Предвид състоянието на здравната ни система, безспирно реформирана, бълваща скандали и сюжети за филми на ужасите и вдъхновения за пиеси на абсурда, това може да се окаже и „сбогом, живот“. Затова се мъчим да забравим, че докато летуваме, зад гърба ни ще скочат сметките за ток, парно, горива – и това може да е повод за съкращения там, където работим, но ще потиснем тези си мисли, сякъв, да не си разваляме почивката. Без нея сме загубени.

Обаче като че ли и с нея си търсим бялата. Първо – кой курорт да изберем? Навсякъде се вихри дива скъпотия, а слуховете или рекламите за изгодни оферти твърде чес-

то се оказват меко казано неверни.

После изниква дертът как да стигнем до летовището. БДЖ нямат спални вагони. Автобусните билети хапят, обездвижването по пътя вече ни е вгорчило настроението. Автомобил? Гориво, ремонти, задръствания заради строителството на магистрала, гордостта на родното правителство, рекет на КАТ, наглостта на собствениците на тузарски возила. Чудни преживявания за късане на нерви.

Как да е, пристигахме. Изниква проблемът да се впишем в спестени с немалко усилия и въздържане суми. Шезлонг – трийсет кинта, чадър – десетачка, някои чадъри ги плискат вълните, но най-важното – как все пак да се изхитрим да се отпуснем в любезно предоставените ни от туристическия бизнес условия? Хотел до хотел, плаж широк колкото тротоар, гмеж като на... море, водата убийствено ухае на фекалии и химикали. Нахакани благодици издути мускули с шамари те изкарват от морето, защото не си видял червения флаг. Нима така се сваля стрес? Почивката, тази социална при-

добивка, непозната за американците, съсипва човека повече, отколкото да го възстанови!

Ако получавахме *само* два пъти повече, щяхме да заминем в близката чужбина, където не във всичко са прекалили с „удобствата“ – и плаж като плаж, и водата е чиста, и келнерите не те гледат все едно си им изял попарата. Но колцина са късметлиите с добри заплати?

Националният статистически институт – същият, в интернет страниците на който често може да се прочете: „*В таблиците не се публикуват данните, които според Закона за статистиката са конфиденциални и представяват статистическа тайна*“, – твърди, че доходите се увеличават – средната заплатата надхвърлила 750 лева, за софиянциите – хилядарка. Два пъти над заплащането във Видин. Та растат доходите и уволнените стават повече – оттам растат.

Ако се занимавате със създаване и разпространение на информация и творчески продукти, може би успявате да прибирате месечно по 1700 лева. Вие сте един от 3% от всички работещи. Нямаме

проблем и в чужбина да почи- вате. Компания ще ви правят изоставащите със стотина лева служители в „производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия“, които са два пъти по-малко на брой (1,6% от наемните работници). Ще сте сетни сиромаси обаче в сравнение с препитаващите се от „Финансова и застрахователна дейност“, макар техните средни възнаграждения официално да са малко над 1000 лв. Защото при тях извънредният труд е най-високо платен, по-често получаваат премии, при това с повече от две-три нули. Формално с тях се изравняват заетите в добивната промишленост. Само че миньорите гишат прах и газове, трошат си ръце и гърбове, харчат за лекарства, половината едва достигат пенсионна възраст, а стачките поради неизплатени заплати са обичаен новинарски фон. Така че надали ще си пиете мохитото в Кападокия на една маса със сънародник миньор и със сигурност не можете да се сравните с шефовете на финансовите компании. Техните премии се мерят в милиони.

Наистина, с какво толкова заслужават доходите си

те? С натискане на копчетата, с подписване на ипотечни документи, с борсови спекулации? Паразитирането е доходно! Когато тези господа се провалят и предизвикат криза, тях не ги бесят, нито затварят в пандиза. Комисии от ЕС им гласуват спасителни инжекции. Не се стискат – дават милиарди. Откъде? От бюджета, който е склад на оградите кожи на данъкоплатците. Дерачите на кожи си раздават бонуси за добро грание, после и паразитите си раздават бонуси за некадърното управление на средствата. И отиват да летуват – с размах. От името на всички, които им осигуряват този начин на живот като награда за сервираната през 2008 г. криза, омази дето постоянно излизат на бис, въпреки уверенията на конференсиета, че си е отишла.

Колко ли още такива съсипващи почивки трябва да изкарат трудовете хора, преди да се осмелят да стиснат за гушата не ближния – и той със съдрани гащи като тях, – а истинските виновници за това положение – не се наемам да кажа. •

Шаркан

ТЕМА НА БРОЯ

АПОКАЛИПСИС – КОГА?

» » » продължава от страница 3

рискован, негарантиран, нестабилен, стоящ върху пясък. В него се включват работници, които нямат никакви социални гаранции, работят без трудов договор или са с временен такъв, заети са на непълнен работен ден или седмица, извършват надомна работа или са на временно повикване за изпълнение само на дадена поръчка и т. н. „Прекаризацията“ се предопределя от налагането на „дерегулация“ на трудовете отношения, които работодателите (капиталист или държава) може да разтрогне по всяко време, щом това увеличава печалбите му. Жертви на прекаризацията, която е най-тясно свързана с РР, стават все по-голям брой от днешните наемни работници, включително средни и висококвалифицирани кадри. Сред тях процентът на „социално слабите“, тежко болните, безработните е най-висок. Един френски пример илюстрира жестоките последици от несигурността, в която живеят този вид наемни работници. Само за периода 2008-2010 г. 30 души от наемите във Франс Телеком са се самоубили. Причината за това е, че 2/3 от общо 66-хилядния персонал на компанията, макар и

с доживотни трудови договори, са вече принудени да сменят работата, цеха или канцеларията, в които работят, на всеки 2-3 години.

Друг нивелиращ резултат: след финансовия крах в САЩ, започнал през 2008 г., много фирми последваха примера на бившия СССР след 1991 г. – те съхраняват работните места, тоест работниците остават в списъците на компаниите, но ги пускат в неплатен безсрочен отпуск, поради което те се лишават от всякакви доходи. В средата на 2009 г. Националното статистическо бюро за труда съобщава, че над 30 милиона души са преминали на свита до минимална работна седмица или нямат никаква работа. Фиктивните работни места няма да станат реални дори ако последва нов икономически бум.

В същото време, чрез „гъвкавостта“ на работното време и работните места, капиталът атакува и ликвидира една по една различните социални придобивки на работниците, резултат от тяхната вековна класова борба. Доскоро работодателите бяха принудени да заплащат за тези придобивки. Така в САЩ процентът на здравно застрахованите е намалял от 69% през 2000 г. до

60% в 2009 г., като делът, изплащан от работодателите, спада от 74% на 54%. През 1980 г. пенсионната каса е плащала на 89% от пенсионерите, а през 2010 – само на 52% от тях. Много фирми намагат увеличено участие на работниците в застраховането им. Форд например от 2008 г. насам изисква те да плащат 20% за всяка медицинска услуга и по 400 долара за застраховката си, а всеки наем на работа след 2003 г. няма пенсионна застраховка и е трябвало да се откаже от помощите за наем, за образование на децата и от платения си отпуск.

Деиндустриализацията или „делокализацията“ (преместването на промишленото производство в страните на „Третия свят“, където работната ръка е най-евтина) се извършва с ускорени темпове. В англосаксонския свят, най-вече в САЩ и във Великобритания, тя маскира до известна степен процеса на прекаризацията, но поражда реди други нерешими проблеми, за които ще стане дума в това изложение. При такава система на трудовете отношения, профсъюзите се обезкръвяват бързо (в САЩ например сегашната численост на членовете им е стигнала своето най-ниско ниво

от 70 години насам – от времето на прословутата „нова сделка“ на Франклин Рузвелт), а тяхната боеготовност е отстъпила място на пазарлъците и сделките между синдикалната бюрокрация и високоплатените чиновници на държавата и капитала. На много места работодателите сами създават конкурентни, угаждащи на тях и на държавата жълти „профсъюзи“, със заплащана от тях бюрокрация, поради което организирането на старата класическа синдикална съпротива срещу капитала се превръща във „фантазия“.

По-голу са представени някои, макар и частични, официални данни за процесите на „прекаризация“ в света, за тяхната скорост и за числеността на милионите „прекарии“ (вместо пролетарии) – на първо място в страните от „първия свят“, за да станат ясни мащабите на явление:

Италианският град Прато (в региона Тоскана) е имал през 1989 г. 180 000 жители, в по-голямата си част текстилни работници. По същото време там пристигат 35 китайци, които работят нелегално в една малка изба. Двадесет години по-късно – през 2008 г. китайците в Прато са 45 000 или 1/5 от населението,

работещи в 4200 китайски фирми, които произвеждат над един милион грехи всеки ден. През 2010 г. само 20 000 пратчани имат редовна работа. Този бърз процес на превръщането на пролетариите в прекарии е типичен за глобализиращия се свят.

Според лидера на Японската конфедерация на профсъюзите Сакудзю Даикоки над 17 милиона души в страната са на временна работа или работят на непълно работно време. Статистиката не дава точни числа за броя или процента на прекариите. Според други източници в Япония те са 1/3 от работещите, а в Южна Корея и Испания са половината от работоспособното население. В 30-те страни на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа, 1/3 от заетите напускат ежегодно работното си място, а в САЩ процентът им е още по-висок – 45%. Там през 60-те години на XX век среднестатистически един работник е имал през живота си четирима работодатели, а сега те са станали вече девет. Друг бич: само в автомобилната индустрия в Мичиган през периода 2000-2009 г. са съкратени 3/4 от работните места. (Това се нарича функционална гъвкавост!) •

(следва)

Медиите и хората

Дядото сменя канала на телевизора. Тази телевизия му харесва, напомня му за младите години. Звукът не пречи никому – внучката пише SMS-и на телефона, внучето играе на компютъра, снахата „споделя“ к्लюки във Facebook, а синът работи до късно.

„Хубаво нещо е телевизията – мисли си дядото. – Няма нужда да досаждаш на никого. Човек може да си доживее спойкойно старините, без да занимава роднините със себе си. А как е било навремето, при дядото на моя дядо? Зиме цялата къща спи в една стая. Като им писне да мълчат, ако бащата е в настроение, разказват приказки или пеят песни. Все едни и същи. Лятно време не е било по-добре – от тъмно до тъмно навън, превивай гръб в жегите, па като им писне, пак запяват същите песни. Ама да пеят, колко да пеят – не е като по телевизията... Лятото поне децата са правели насаме в сеното. Сигурно и моя баща там са го направили. Той напролет се роди. И напролет си отиде. Толкова неща не си казахме... Дали някой ден, като си отиде аз, и синът така ще си мисли – „колко неща можехме да си кажем?!“

Дядото се оглежда. Синът обаче го няма. Снахата и внучето си седят пред компютъра, а внучката вече се клати в такт с рекламите по радиото. Дядото отново сменя канала на телевизора.

Такова е ежедневието в днешното „здравео“ семейство, „градивната клетка“ на съвременното буржоазно общество. Според официалните статистики българският гражданин разполага средно с 4 часа и 30 минути свободно време, от което 2 часа и 43 минути преминават пред телевизора. Половината от децата прекарват по 2 часа на ден пред компютъра, а една четвърт от тях – още по 2 часа пред видеоигрите. В същото време разговорите с роднини, приятели и други хора отнемат 36 минути на ден.

Много неща са се променили тук от времето, когато е „направен“ дядото на дядото. Днешните чорбаджии не ходят на хаджилък, а на екскурзии в космоса. Хлябът е по-евтин, но безработните са повече. Децата умират по-рядко, но хората се страхуват да правят деца. Техническият прогрес създава условия да променим живота си. Неравенството, несигурността, разделението на „висши“ и „нисши“, „успели“ и „излишни“ обаче се запази. Защото, заедно с възможностите за промяна, прогресът създаде и нови възможности за поддържане на статуквото.

В последните няколко десетилетия ежедневието се промени радикално. Родиха

„Увеличи се концентрацията на собствеността около малък брой собственици и бяха създадени нови медии, безспорно с цел извличане на определени финансови и, вероятно, политически дивиденди.“

Годишен доклад на фондация „Медийна демокрация“, 2011 г.

се, израснаха и остаряха поколения, които се изграждат като личности под влиянието на „средствата за масова информация“. Целта на тези „средства“ обаче никога не е била да „информира“. Цялата история на разпространението на информация, от първите театрални постановки в древността, до сателитните спътници в орбита, е пронизана от два мотива – печалба на пари и пропаганда на идеи. Печалбата на пари дълго време остава второстепенна задача на медиите, докато с развитието на комуникационните технологии информацията не се превръща в масов продукт. През 2010 година на медийната индустрия се падат около 3% от икономиката на САЩ. Влиянието ѝ върху съзнанието на хората е по-значително и по-трудно измеримо.

Много е писано по въпроса за интегрирането на масмедийните в системата на корпоративния капитал и за „фабрикуването на консенсус“ в интерес на управляващите класи. Тук обаче ще пропуснем въпроса за съзнателното и организирано манипулиране чрез медиите. Ще се опитаме да намерим онези характеристики на съвременната информационна среда, които предпадат промяна на съзнанието на хората в посока запазване на статуквото.

Най-съществената промяна в разпространението на информацията в последните десетилетия е количествена. Съвременните медии разполагат с технически средства да залепят мозъка на индивида с данни, да достигнат до него на всяко място, по всяко време. Разбира се, доколкото хората им позволяват, те се опитват да реализират този потенциал. В резултат на това ние се оказваме облъчени от данни (звучи, образи, текстове) на ръба на личната ни поносимост, а понякога, поради насилствени облъчвания

като рекламите по улиците, дори отвъд нея.

Отличително качество на тези данни е ниската им информационна стойност. Тя е следствие от самата същност на медиите. Целта им не е да ни ограмотяват, а да печелят. Единият начин е като ни продават данни срещу пари. Колкото по-сложни, по-информационно натоварени са данните обаче, толкова по-трудно се възприемат, по-трудно се произвеждат и печалбата от тях е по-ниска. Оказва се по-ефективно да се продават данни, които не са информационно натоварени и лесно се възприемат от потребителите, т. е. лесно се осребряват. Това важи още по-силно в случаите, когато медията има доминираща роля на пазара, гарантиран достъп до съзнанието на масите и няма нужда да се привлича вниманието с демонстрации на оригиналност.

Друг начин за генериране на печалба е рекламата. Рекламата реално е пропаганда на идеи, без значение дали се пропагандира пазаруването на маратонки, или ползата от Европейския съюз. По същите причини, поради които медиите продават лесно смислаема информация, идеите се прокарват чрез лесно смислаеми данни, по ирационалните пътеки в човешкото съзнание. Поднесените идеи нямат нужда от сериозни логически основания. В среда, в която количеството не е проблем, а качеството не е критерий, изключително лесно се имитира консенсус в подкрепа на дадена идея. Повтарянето на плоски лъжи, докато започнат да изглеждат истинна, се прилага в модерната медийна среда вече десетилетия и носи огромни печалби. Сам по себе си този факт е доказателство за неговата ефективност.

Малкото значима информация, която медиите разпространяват, е изцяло зависима

от възможностите за генериране на печалба. Тя е съобразена с правителствения контрол, пропагандираните идеи и лесното възприемане от потребителите. Всеки опит за генериране и разпространение на по-значима информация над абсолютния минимум, необходим за ежедневното функциониране на системата (прогнозата за времето, спортни новини, политически интриги), се санкционира преди всичко икономически, а когато и където се налага – и политически. Затова медиите се ограничават с преповтарянето на информационните агенции и на съобщенията от правителствени и корпоративни пресцентрове. Така източниците на значима информация остават много малко.

От една страна, самата технология създава условия за информационен монопол. От друга, расте експоненциално делът на ненужната информация в общия информационен поток, който залива хората. Като следствие, ние оставаме практически неинформирани за нещата, които се случват около нас.

В същото време живеем с чувството, че сме добре информирани. Всяка новина, всяка рекламна кампания, която се подхваща от медиите, стига до нас от няколко различни източника. Онова, което наричаме общество, ни се представя от телевизионния екран. Ние го възприемаме като обективна действителност, която обаче по никакъв начин не зависи от личността ни. Събитията и обстоятелствата са „обществено значими“, само ако са отразени достатъчно в медиите. Подмяната на реалния свят с телевизионния стига дотам, че зрителят плаща пари, спечелени с труд в реалния свят, за да участва във вземането на решения за случващото се във виртуалния свят на електронните медии. Това влияе

на ценностите и оттам – на поведението ни.

Познанието отпада като ценност. По времето на дядото на дядото, светът е изглеждал непознат за хората и всеки, който демонстрира непопулярни знания, е изглеждал по-близо до универсалната истина. Днес виртуалният свят ни залива отвсякъде и всеки, който изследва нещо извън него, изглежда далеч от истината. Хората не виждат смисъл да се информират за нещата извън виртуалния свят, след като не „живеят“ в тях, а мозъкът им и без това е претоварен с информация. Това бягство от съществената информация на свой ред създава условия за маскиране на виртуалния свят като реален.

Старите ценности обаче са заместени от нови. Участието във виртуалния свят замества участието в (познанието за) реалния. Консуматорските ценности се налагат толкова лесно именно поради възвездяващия виртуален свят – онова, което превърнеш в забележителност във виртуалния свят, се превръща и в ценност за хората и определя поведението им.

Ето как се получава така, че уж „хората“ са тук, а „народът“ го няма никакъв. Спойката между отделните личности, създавана от решаването на общите проблеми в реалния свят, е позагубена. Виртуалният свят е създаден и регулиран от корпорациите и правителствата, ценностите в него са подменени в техен интерес, а за да подмениш ценностите трябва да подмениш реалната общност с виртуална. Само че такива виртуални общности не правят „народ“, а именно „народът“ прави революции...

Всичко написано дотук обяснява ситуацията такава, каквато я виждаме днес. В наши дни светът се променя бързо, особено светът на комуникациите. Вестниците вече загинаха. Глобалната информационна мрежа е на път да изхвърли на боклука телевизионните мрежи, контролирани от огромни корпорации. Виртуалното общуване се променя – протестите по света, организирани чрез него, са само повърхностен белег за това. Може би именно виртуализирането на общуването, в комбинация с достъпните технологии за мултимедийна информация, ще култивира нови ценности. Може би тези ценности ще сплотят „народа“ за себе си и ще отхвърлят самата идея за властта. Ако анархистите имаха прогнози за това бъдеще, може би биха могли да бъдат част от него. •

Златко

Антиевропейски доклад

Смята се за историческа аксиома, че мощен стимул за обединение на държави е някаква външна заплаха. Съвременна Европа обаче е заплашена от вътрешен фактор – финансово-икономическата криза. Никакви монетарни мерки не ще отърват европейската валута от гибел през близките няколко години. Затова овластената ебюрюкрация, сама по себе си политическа сила, търси изход в структурни реформи, без да изоставя монетаризма – колкото да не се сруне еврото веднага. Доброволната бюджетна дисциплина вече е минало (към 2008 г. 20 от 27-те държави са в нарушение на Пакта за стабилност от 1997 г.), тя ще стане задължителна за националните правителства. Цената за 3% бюджетен дефицит и не повече от 60% държавен дълг ще платят предимно обикновените граждани.

Според буржоазните коментатори причините за кризата на еврото са следните:

- бедните европейски страни били свикнали да живеят на кредит;

- поради глобализацията долнокачествената, но евтина неевропейска продукция победила в конкурентна-

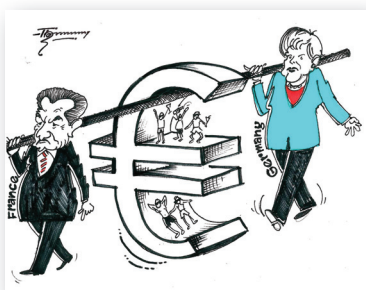
та борба европейското производство (например френското вино отстъпило на латиноамериканското, а испанският текстил направо изчезнал след като през 2005 г. паднали квотите за внос на китайски грехи и обувки);

- криза на социалната система в ЕС поради демографските проблеми на континента, а именно – социалните програми и застаряването на населението.

От трите причини либералните анализатори са увеличили като вярна само третата. Нима бедните страни са изтързвали кредитите със сила? Някой им ги е давал. Не е луд този, който яде харизана баница, но и баницарите не са я давали на аванта, а водени от алчност за лихви по заемите. Оттук първата причина в действителност е лажомията на кредиторите, не „навикът“ на гърци, португалци и ирландци да се ширят на вересия.

Победата на долнокачествени, но евтини стоки на европейския пазар означава само едно – не са чак толкова големи социалните помощи за безработните, щом потребителите предпочели евтиното, макар и скъпано.

Така остава единствената причина, а останалите са

нейно следствие – социалната. Застаряващо население и младежи без изгледи за добра работа, понеже предприемачите изнасят производства в Азия, Източна Европа, Латинска Америка, за да не плащат извоюваните с бунтове и революции високи работнически заплати.

Буржоазните коментатори изтъкват още една причина – психологическата. Винови били медиите, които рекламирали „по-малко работи, повече консумирай“. Чудноват аргумент. Държавите и бизнесът владеят медиите, държавите и бизнесът са авторите на проекта „Евросъюз“. Ако с една ръка граят, а с другата си подлизват вода, това е проблем на шизофренното капиталистическо съзнание. Капитализмът сам се е вкарал в задънена улица. Оправданията с „психологията на другите“ не минават. Пък и девизът „не работи, за

да ядеш“ твърде приляга на борсовите спекуланти, да не говорим за политиците и бюрокрацията.

Какви са нужните на ЕС структурни реформи според властите?

Обичайните: **съкращаване** на социалното подпомагане, **повишаване** на пенсионната възраст, **приватизация** на държавни предприятия, **икономии** в административния апарат, определяне на **приоритетни отрасли** за всяка една страна, по-ниски **данъци**... но само за бизнеса.

Точно това, за което вече бе споменато: цената на реформите да плати населението, което не носи пряка отговорност за кризата. Болен здрав носи.

Тук идва наред любопитният момент: **прокарването на тези реформи в условията на либерално демократичен режим не е лесна задача**. Избирателите, макар и веднъж на 4-5 години, получават все пак възможността да сменят управниците, а с тях – и части от политиката. Саркози тръгна да повишава пенсионната възраст и това му коства втория мандат.

Когато демокрацията се превръща в проблем за богатите, печатайте некролозите ѝ. Предстои орязване и на

политическите свободи на самите граждани. Надали чак по примера на Китай, но близко до „направляваната демокрация“ в Путинова Русия. Надеждата е, че самочувствието на западните европейци все още не е толкова смачкано, за да мине номерът, но кой знае?

Споменатите реформи вече заемат стартова позиция. В края на Юни беше приет Пакт за ръста и заетостта (който вече тежи 120 милиарда евро). Евроинституциите ще получат повече властови полномощия. Дотук с икономии за административна – в отделните страни това ще се изисква, и то сурово, но управляващата ЕС бюрокрация ще се множи – как иначе ще контролира националните икономики и политика? Полека-лека Европа ще започне да наподобява централизирана империя.

Прелестите на централизацията съвсем неотдавна бяха илюстрирани от голяма токова авария в Индия. Полювината страна остана на тъмно за близо 12 часа. Това обаче е авария. Ами ако се случи като санкция за неизпълнение на някое решение на Еврокомисията? •

Хасан Девринджи

В ПОДНОЖИЕТО НА ОЛИМП

Не искаме олимпиади, искаме революция

„¡No queremos olimpiadas, queremos revolución!“ – „Не искаме олимпиади, искаме революция“ – е викът, с който хиляди мексикански студенти огласяват улиците на Мексико през бурната в световен мащаб 1968 г. През същата година, режимът на ПРИ (партия, управлявала страната 70 години) организира олимпийски игри въпреки огромното социално напрежение и неравенство в страната и отдели за тях 150 милиона долара, което днес би било равно на почти 8 милиарда в същата валута. Студентското движение е жестоко репресирано и съпротивата се засилва – несъответствието между дневния ред на мексиканските политики от една страна и мексиканския народ от друга става безмилостно явно. Десет дни преди игрите правителството на Мексико решава да смаже движението и военни и полицейски части откриват огън по протестиращи на площада на трите култури в Тлателолко, Мексико сити. Убити са стотици, движението е смазано, а медиите услужливо предават, че въоръжена провокация от тълпата е довела до клането. Години по-късно разследването показва, че „въоръжената провокация“ е дошла от снайперисти, разположени от властта по близ-

ките покриви, за да предизвикат сблъсък и да дадат повод за стрелба срещу протестиращите. Случаят се потулва, властта подсигуриря „законовия ред“, а целта – Олимпийските игри да бъдат проведени безпроблемно – е изпълнена.

Клането в Тлателолко обаче не е изключение. То е по-скоро закон за олимпийските игри, които, отвъд клишетата за „мирно съревнование на народите“, много често се провеждат с цената на милиарди обществени средства, похарчени за няколкодневен цирк, репресии, демонстрация на сила от страна на корпоративния свят и мощните държави. За огромно съжаление Олимпийските игри са сами по себе си отрицание на принципите, върху които би трябвало да се градят, и това не е ново явление.

„Олимпийските игри обединяват хората в духа на мира и затова олимпийският огън никога няма да угасне“ отбелязва Адолф Хитлер през 1936 година по повод XI олимпийски игри в Берлин. През същото време войници и полици ловят роми по улиците на града, за да ги изпратят в концентрационния лагер Берлин-Марцан. Спонсорите на олимпиадата не се различават много от днешните. Кока кола издава плакати с лозунга „Един народ, един

райх, една напътка“ (Ein Volk, ein Reich, ein Getränk). Разбира се, тогава протестът срещу случващото се е заглушен с обичайното лицемерие, че политиката няма място в спорта, световните лидери си затварят очите, а стотици хиляди се нареждат по трибуните на олимпийския стадион в Берлин под веещите се знамена със свастики. Този сценарий се повтаря многократно, а в ново време прехласването по тоновете фойерверки, хореографиите и сцените по откриването на игрите напълно заглушават опита за всеки протест срещу несправедливостта, извършвана зад сцената на поредното „грандиозно шоу“. Така например олимпийските игри в Пекин, организирани, за да може новоизгряващата имперска сила да заяви своето място на световната сцена, са предавани със същия скудоумен апломб от хиляди журналисти, възхвалявани и удостоени с присъствието на целия световен елит и украсени със запазените марки на

глобалния капитализъм, докато Китай смазва „решително“ бунтовете в Тибет, арестува масово борци за човешки права по цялата страна и налага ограничения на пристигащите от цял свят журналисти.

Игрите в Лондон 2012 не правят изключение. Неслучайно откриването на олимпиадата премина под знака на 150 пръскани със сълзотворен газ и арестувани велосипедисти, гръзнали да направят традиционния си петъчен велопоход в район, отцепен заради игрите. По ирония полицията бие и арестува спортисти, за да „опази“ обществения ред на най-голямото спортно събитие в света. Под призива „Да си върнем града“, използван от движението „Окупирай лондонската борса“, застават велосипедистите от „Критична маса“, за които въпросът е принципен – чий е този град? – с ясното съзнание, че ще предизвикат репресии от страна на лондонската полиция.

Още на следващия ден хора от източен Лондон, където се провеждат игрите, излизат на протест срещу това, в което е превърнат градът им – военизирана крепост на корпоративния елит. Картичната в източен Лондон наистина е страховита – ракетни установки, картечни гнезда, няколкометрови стени с висо-

ко напрежение, изтребители и хеликоптери, десетки полицейски екипи с бойни кучета, 17 хиляди войници, 13 хиляди частни охранители, 40 хиляди полицаи. Неслучайно американският журналист Марк Сапенфилд отбелязва, че това, което Лондон ще покаже на света, е как една страна може да се превърне в жестока полицейска държава без особена съпротива на населението. С инсталирането на няколко хиляди нови камери по улиците на Лондон Великобритания постави нов рекорд от 1 камера на всеки 14 души. Нов софтуер, използван в Китай за потушаване на политически протести, разпознаващ чертите на лицето за стотици от секундата, допълва придобивките, които британският народ ще наследи след игрите. Историята показва, че тези „придобивки“ няма да останат неизползвани. Гръцката полиция например се възползва максимално от инсталираните наблюдателни системи за олимпиадата през 2004, за да смаже протестното движение, заляло страната поради драстичните съкращения в публичния сектор под натиска на Световната банка, Европейската централна банка и Европейския съюз. Когато на гръцкия народ беше напратен за мистър-председател човек на

ВЕЛИКАТА ДЕЛЮЗИЯ

Ползата от религията

Никаква полза няма. Затова пък дертове от нея – на камари и на планини.

Ричард Докинз е британски учен, биолог, популяризатор. Горещо препоръчвам книгите му за еволюцията на живота, за генетиката и за това как идеите се разпространяват в обществената среда подобно на гените, пак по закони, поразително подобни на еволюционните. Докинз обаче е принуден да хаби времето си, което би могъл да използва за задълбочаване на знанията на широките маси по тези толкова важни и все по-приложни днес науки, за защита на човешкото съзнание от идеи, които сам нарича „вируси на ума“. По подобие на компютърните вируси те поразяват способността на хората да мислят самостоятелно, да оценяват информацията, да я претеглят и отхвърлят заблудите и лъжите, независимо в чия полза са те.

Филмовият образ доктор Грегъри Хаус неведнъж повтаря: „Да знаеш истината е по-забавно“.

В борбата си за свободно от идеологемите и лъжи съзнание Ричард Докинз анализира религията, търси дали от нея има някаква полза все пак.

Като еволюционист той недоумява: всяко безполезно

поведение се наказва от естествения отбор с измиране. В същото време вярващите извършват безброй безполезни неща. За ритуали се прахосва страшно много време. Строежите на храмове са стрували стотици човеко-години. Дарбите на средновековните хора са били монополизирани за създаване на религиозна музика и живопис. В името на боговете си хората са измъчвали и убивали милиони себеподобни, жертвали са себе си, гладували са, давали са обет за мълчание, безбрачие, предприемали са дълги и опасни пътувания.

Може би религията е, както казвал Маркс, „опиум“? Обезболяващо, за да понесе човешкият ум неизбежността на смъртта? Да измисли смисъл на безсмислените несправедливости в този свят? И въпреки това, само с фантазия и желание нещата да бъдат други, а не каквито ги усещаме на гърба си, е необяснимо защо се е появила вярата в свръхестествени сили.

Докинз предлага следната хипотеза: религията наистина е безполезна. Тя е страничен ефект на нещо друго, наистина полезно, а то е способността на хората да се учат. Децата възприемат

опита на родителите, като приемат на юнашко доверие всички техни съвети, препоръки и забрани. Това повишава шансовете за оцеляване – кои плодове са ядливни, кои са отровни, кои животни са безобидни, кои са опасни и т. н. Тъкмо доверието обаче е изиграло лошата шега заедно с истините да се поият и заблудите на предишното поколение. Знанието, което не може да се провери, но е „достовърно“, защото „гядо така е казал“, се превръща в догма. Догмите създават виртуална реалност на обреди и ритуали, на авторитети и подчинение. Ражда се религията – заедно с жреците, които имат полза от нея и затова не търпят никакво съмнение.

По същия начин и днес се раждат митове, легенди, укрепват се предразсъдъци – съставните части на религиозния тип мислене, което всъщност представлява отказ от мислене. Човек се превръща в развѣдник на клишетата. Колкото по-невероятни са те, толкова повече вярва е нужна в тях и страх от събаряне на кулите от лъжи, израснали в главите ни, за да ни успокояват и утешават, да ни примиряват с безсилието ни. •

Шаркан

РЕАЛНОСТТА НА ЕДИН МЕЧТАТЕЛ

Проектът „Венера“

Жак Фреско е роден през 1916 г. По собствените му думи „Това, с което светът ни наранява, са собствените ни очаквания. Това, което се случва в света, е истинско. Това, което мислим, че трябва да се случи, не е истинско“. На 96 години обаче той продължава да мечтае и работи за по-добър свят.

Жак напуска училище малко преди да го завърши и сам довършва образованието си в областите, които го интересуват. Същата принципна последователност го води в живота и му пречи да се впише както при различните си работодатели (корпорации и министерства), така и в авторитарните „алтернативни“ движения (например Младежката комунистическа лига на САЩ). През годините вади хляба си предимно с промишлен дизайн, но не престава да разсъждава върху възможността за

„рай на земята“, базиран върху устойчива икономика, реализирана чрез съвременните технологии. В началото на 60-те години идеите му вече добиват общ вид и той се опитва да ги прокара в държавната политика чрез бъдещия вицепрезидент Хъмфри. След неуспеха създава организация от последователи, на нейната основа през 1994 стартира Проект „Венера“ (по името на града Вийн, в който се реализира).

Предложенията на проекта и аргументите на Фреско

» » » продължава на страница 8

В ПОДНОЖИЕТО НА ОЛИМП

Не искаме олимпиади, искаме революция

гореспоменатите институции и народът излезе по улиците, за да защити елементарните си демократични права, системите са наблюдаване се оказаха чудесно оръжие в ръцете на диктатурата. Примери от последните години сочат, че британската полиция не се свени да използва репресии срещу протестните движения в страната, няма да се поколебае и следващия път, когато студенти, лекари или работници излязат на улиците. Неслучайно, когато полицията започне да бие протестиращите, британските студенти скандират: „Така изглежда демокрацията!“

Проблемът не е само в милитаризма и репресиите, с които ще бъдат запомнени игрите в Лондон.

Корпоративният интерес на основните спонсори на събитието всъщност е основният охраняван. Поради тази причина полицейски екипи обикалят малките заведения и магазинчета в района на олимпийското село, които нямат право да използват емблемата на игрите, за да не конкурират официалните спонсори. Ако кафене в района на игрите сложи на пържените си картопки петте кръга символ на игрите, може да му бъде наложена глоба от 20 хиляди лири. Причината – само и един-

ствено Макдоналдс има право да продава пържени картопки с логото на олимпиадата. Покрай игрите се появяват и пътища, достъпни само за спонсорите на игрите и политиците, което предизвиква гнева на лондонските шофьори. Правителството стига до там, че да забрани официално определени художници на графити в района на олимпиадата. Така най-известният автор на графити в света – Бэнкси – може да бъде преследван и арестуван, ако нарисува графити против олимпиадата в района около олимпийското село.

Липсата на абсолютно всякакви етични и морални принципи водят до ситуация, в която Лондонските олимпийски игри се превръщат в корпоративен парад, легитимиращ в очите на стотици милиони зрители по света корпорации с ужасяваща история на експлоатация, убийства, репресии и унищожаване на околната среда в името на печалбата. Така например, стратегическият партньор на олимпиадата Дау Кемикълс е собственик на химическия завод за пестициди в Бопа, Индия, където през 1984 експлозия причинява смъртта на над 10 хиляди души, а пострадалите от трагедията, която се смята за една от най-големите промишлени аварии в ис-

торията, са над 500 хиляди. Дау Кемикълс, собственик на завода от 2001 г., продължава да го експлоатира, да замърсява околната среда в района и да отказва всякакви обезщетения на пострадалите. Друг главен партньор на игрите, охранителната фирма G4S (работеща и в България!) също предизвиква остри реакции в британското общество. G4S е натоварена с охраната на игрите със своите 13 000 частни охранители и поглъща огромна сума за тази операция. Корпорацията обаче е известна с участието си във военни престъпления в Палестина, където държи затвори, пропускателни пунктове, охранява военни обекти и др. Едно от най-шокиращите престъпления на компанията са задържанятията и нечовешкото отношение, граничещо с изтезание, на деца в окупираните палестински територии. Разбира се, не можем да поставяме под въпрос етиката на олимпийските игри заради някакви си деца в Палестина, нали? Бърза справка с чудовищните посегателства срещу околната среда и човешките права на корпорации като Рио Тинто, Бритиш Петролиъм, Агидас и Кока Кола могат само да допълнят мрачната картина около игрите.

Проблемите не спират до тук. В статията си „Заг олимпийският блясък ние сме нация с проблеми“, публикувана в Гардиън, журналистът Поли Тойнби разкрива социалната катастрофа, пред която Великобритания се изправя, докато неолибералният ѝ премиер Дейвид Камерън се упражнява в олимпийско-корпоративен „патриотизъм“. Въпросът доколко страна, която още не е излязла от рецесията, може да си позволи разхищението на милиарди за игрите, наистина звучи логично. Крайно гясната неолиберална политика на консервативната партия задълбочава социалните проблеми в страната и разширява още повече пропастта между бедни и богати, превръща висшето образование в лукс, заплашва да стори същото с Националната здравна система, като се готви да съкрати 50 хиляди медицински сестри и лекари, да увеличи безработицата и да лиши хиляди хора от дом и социални помощи. Всичко това се случва в атмосфера на строг полицейски контрол върху всяка форма на протест и решително използване на сила при всяко по-силно гражданско неподчинение. Същевременно недоволството през последните няколко години буквално избухва със засилващото се студентско дви-

жение, масови стачки и особено с раждането на „Окупирай лондонската борса“, след като стотици милиарди от парите на данкоплатците бяха налени в предизвикалия кризата банков сектор, без да бъде потърсена никаква отговорност на виновниците, а вместо това бяха пожертвани образованието, здравеопазването и публичния сектор.

„Не искаме олимпиади, искаме революция“ продължава да звучи актуално и през 2012 г., когато мирното съревнование на народите се превръща за пореден път в парад на корпоративната и имперска мощ, в който емблемите на компании, унищожавачи околната среда, държачи работниците си в робски условия, виновни за смъртта на хиляди или извършващи военни престъпления, гордо се издигат над петте олимпийски кръга под охраната на ракети, картечници, бодлива тел и изтребители. Игрите сами по себе си не са причина, те са симптом на жестоката и безнаказана несправедливост, превърнала се в неоспорим принцип на неолибералния капитализъм. След олимпийското пианство обаче ще настъпи и нашият час. Пък ако ще да свършим като студентите в Мексико през 1968. •

Петър Станчев

РЕАЛНОСТТА НА ЕДИН МЕЧТАТЕЛ

Проектът „Венера“

» » » продължава от страница 7

притежават характеристики, които биха предизвикали възхищение у всеки анархист. Отричат напълно капиталистическата и държавната система, приемат рационалното анализиране на нуждите и ресурсите за единствено правилен начин за организиране на икономиката, определят институциите на властта като излишни и вредни. Реално проектът „Венера“ описва високотехнологичен комунизъм, в който всички хора се възползват от ресурсите на планетата с мяра и добросъвестност, каквито бихме очаквали в едно свободно общество. Нещо повече, авторите на проекта описват този комунизъм първо, като осъществим чрез съвременните научни постижения, и второ, като неизбежен предвид неправилното управление на ресурсите в условията на капитализма.

Основната програмна слабост на предложенията му е тяхната аполитичност. Фреско добре съзнава, че „установеният ред се стреми към самосъхранение“ и че това, което пропагандира, „няма нищо общо с целите на елита“. Въпреки това пътят, който предлага – създаването на

„градове“ един след друг, – не включва никакъв план за съпротива срещу реакцията. Той очаква хората да осъзнаят нуждата от подобни градове и да насочат усилия на човечеството в тази насока, все едно тези усилия никога не са били въпрегнати според волята на едно нищожно малцинство. Разбира се, Фреско си дава сметка, че подобни процеси не текат толкова гладко, но сякаш плаща данък на марксистката теза за „историческата необходимост“ и скръства ръце пред нея, оставяйки тя да направи избора между „рая и унищожението“. Всъщност според него „е много по-вероятно да поемем към някаква форма на диктатура, може би дори американски вариант на фашизъм, привидно представен на хората като начин да бъдат защитени от продуктите на собствената си култура и нейните недостатъци“. Все пак той не пропагандира нищо повече от образование и популяризиране на идеите си. Подобен план може да бъде наречен само утопичен... или фалшив.

По-лошото проявление на упованието в „историческата необходимост“ е самата вяра в предложения модел на обществото. Анархистите съзна-

телно избягват да прогнозират в детайли безвластническото общество. Едната причина е непознаването, но и непредвидимостта на технологичния напредък – едва ли някой би могъл да измери потенциала на общество от хора, свободни да развиват уменията си в избраната от тях област. Другата, по-важна причина обаче е принципът за самоуправление, който анархистите признават – всяка общност, всеки град и всеки човек би трябвало да има възможност да избере точно как да живее живота си. Воден от вярата, че трябва да изобрети най-правилния начин за управление на обществото, Фреско стига до следните твърдения: „Чрез централизацията ще бъде възможно да се предоставя информация от световен мащаб на управляващото тяло – било то машини, или персонал. Малко вероятно е във втората половина на ХХI век хората да имат някаква значителна роля във взимането на решения. В крайна сметка на даден етап изкуственият интелект ще управлява всички ресурси за общото благо на всички.“

Фреско поставя компютрите в позицията на безпристрастен носител на универ-

салната справедливост – позиция, която засега успешно си присвоява държавата. На мястото на религията, която, чрез аргументите на морала, отнема правото на хората да влияят на решенията, той поставя машините, които правят същото, но чрез аргументите на експертността. Би било чудесно, ако компютрите успяват да изработват решения, които са приемливи за всички хора на планетата. Какво ще стане, ако не са приемливи за едно малцинство от хора? А ако не са приемливи за мнозинството от хората?

Разбира се, подобни идеи са утопични. Корените им лежат в идеята за технокрацията, според която правителството трябва да бъде съставено от най-добрите експерти в съответните области, които биха управлявали държавата по най-съобразения с науката начин. По този повод още Бакунин казва, че „никой учен не е в състояние да научи народа“ – аргументите му могат да бъдат прочетени в „Държавност и анархия“. Ето че и днес обаче, при много по-сложните научни достижения, на които сме свидетели, се намират ентузиастични, които се опитват да измислят „как народът ще трябва да живее на другия ден след

Социалната революция“. Може би това се дължи както на непознаване на въпроса за самоуправлението, така и на едно грешно приемане на науката и технологиите като нещо извън- и надчовешко, като универсално познание за обективната реалност, а не като плод на колективните усилия на човечеството по акумулиране и оползотворяване на знания.

Подобна грешка е разбираема, особено за човек, роден в началото на 20-ти век. Макар да влияе на работата му, тя не я омаловажава. Фреско поставя един свят на равенство и свобода и аргументирано твърди, че хората биха могли да го създадат. Заедно с много други, нужни са ни и такива хора, които правят мечтите си за един комунистически свят да изглеждат реалност. За да създадат нов свят, хората трябва първо да се научат да мечтаят и да живеят мечтите си – за това помагат хора като Фреско. Проектите, подобни на неговите, хора, мечтаещи да превърнат земята в технологичен рай, има и в Гърция, и в Португалия, и във Франция, а може би и другаде. За да превърнат мечтите си в реалност обаче, ще им трябва революционери. •

Златко

87 ГОДИНИ ОТ СМЪРТТА НА ВАСИЛ ИКОНОМОВ

Слово за Васил Икономов

ПРОИЗНЕСЕНО НА ГРОБА МУ В СЕЛО БЕЛИЦА

» » » продължава от миналия брой

Втора версия

Атенатът е в резултат на случайна среща на четниците с царския автомобил, не е предварително подготвен и това е причината Борис III да се измъкне.

Аз мисля, че е трудно да се отхвърли категорично която и да е от двете версии, защото са възможни почти с еднаква вероятност и двете.

Четниците са имали много ятаци и съмишленици в селата, в София, между обслужващия персонал в Двореца. Царят ловува два дни и на 14 април се връща. Съществува вероятност четниците да са известени. Факт е, че пропускат първата кола, а спират царската.

Без да съм категоричен, повече съм склонен да приема първата версия.

Трета версия (на царския журналист Груев)

Той публикува писмо на Васил Попов – Героя, в което последният обяснява защо не е убил царя. Писмото не е запазено, а най-вероятно е измислено.

Четвърта версия, абсолютно невярна, но за съжаление най-разпространена,

свързва атентата в Арабаконак с атентата в църквата „Свети Крал“ (сега „Света Неделя“), който е дело на комунисти.

Убийството на Васил Икономов

За убийството на Васил Икономов също има различни версии.

Едната версия четем в книгата „По дирята на безследно изчезналите“ от Николай Христов, че е убит, докато се е къпел.

Втората версия, поддържана от комунистите е, че убийството е дело на Нешо Тумангелов, който искал да оглави Коприщенската чета на анархистите (Георги Башикаров, „Първа средногорска чета“).

Третата версия е, че ятаци на Икономов от Ихтиман, които са били комунисти, са го предали, за да се премахне най-ефективната личност в анархистическото движение и най-силният противник на Единния фронт.

Най-сериозно изследване на случая прави Христо Колев – Големия.

През 1968 година той открива Иван Михайлов от

село Белица, живеещ в Ихтиман, лъв земеделец, активен борец против фашизма. По време на събитието Иван е бил десетгодишен, а баща му е бил задържан в ареста на общината на Белица като изявен земеделец. Иван Михайлов е имал и собствени спомени, но след това е слушал от баща си разкази за случилото се на 20 юни 1925 година.

Пролетта на същата 1968 година Христо Колев, Гено Даскалов, Васил Михайлов, Славака – сестрата на Васил Икономов и Н. Г., личен приятел на Васил Икономов и участник в някои от акциите му отиват в село Белица.

(Кой е човекът с инициали Н. Г., не разбрах. Вероятно Николай Генчев от Пазарджик).

Там се срещат с Васил Стоянов, жител на Белица, който през 1925 година е председател на тричленката в общината.

През лятото на същата година Христо Колев и Кольо Ганчев(?) намират Пенчо Ганчев от село Бъта. Той е един от петорката на Икономов, 72-годишен със запазена физика, ум и памет. За Васил Икономов и за другарите му Нешо Тумангелов, Васил Героя и Георги Хр. Попов Пенчо Ганчев говори с безпримерна любов и възхита като за образци за пример и идеал.

След тези срещи Христо Колев описва всичко в „Спомени за израстването“.

Аз лично трудно хващам вяра на книги, писани от комунисти. Там на предна линия не е истината, а интересът на партията. Критично и с внимание се отнасям и към спомени за събития, станали отдавна. Но, познавайки лично Христо Колев – Големия, неговата честност, сериозност и прецизност, четейки и слушайки от него, че е пил вода от извора, приемам че е написал почти цялата исти-

на за убийството и за намирането на гроба на една от най-силните фигури на нашето движение Васил Икономов, пред чийто паметник днес ние поднасяме цветя.

Истината

Васил Икономов, Велко Иванов, Пенчо Наїденов и още двама четници се отправят към гара Вакарел. Целта им е да завземат международния влак, да отвлекат чужденци като заложници и да преговарят с правителството за амнистия, спиране на терора и гр.

Две деноншираща групата оглежда гората. Уверяват се, че поради силната охрана акцията е невъзможна. Гората е заредена с пусии от черносотници, полиция, редовна войска. В село Белица е установена войскава част със 150 войници.

Връщат се, за да се присъединят към останалите, отклонявайки се на 2-3 места, за да ликвидират поставени пусии.

Близко до село Белица обезоръжават трима селяни, поставени на пусия, след разговор им връщат пушките и продължават.

» » » продължава на страница 9

Сталинистите – авангард на контрареволюцията

» » » продължава от миналия брой

Като посочваме сталинисти-те като авангард на контрареволюцията в Испания, ние в никакъв случай не искаме да минимизираме отговорността, която си делят с тях социалистите и другите „антифашистки“ партии. Техните действия така и не срещат решителното противодействие на сътрудничащите с тях „революционни шефове“ на CNT-FAI. Ще разгледаме ролята на сталинистите с оглед развенчаването на мита за важната роля компартията и интербригадите в борбата срещу Франко. Мит, който е най-широко разпространяван чрез хиляди книги и брошури, публикувани в тази претоварена със събития епоха, а и по-късно – било от самите сталинисти, било от техните съмишленници писатели, които Ленин нарича многозначително „полезни идиоти“. Те повтарят гръмките твърдения на московската пропаганда за „незаинтересоваността“ на Русия от Испания и особено за „ефикасността“ на тактиката на Коминтерна с Народните фронтове. Това ще обясни до известна степен, как една незначителна по влияние и численост партия се оказва

способна да изиграе впоследствие доминираща роля не за единството и победата над Франко, а като майстор на разединението, контрареволюцията и поражението в Испания.

Независимите наблюдатели са съгласни с цифрата 3000 за членовете на компартията (ИКП) преди изборите от февруари 1936 г. и дори просталинските източници увеличават тази цифра най-много десет пъти. Освен това е факт, че за 15-годишното си съществуване като партия тя не успява да спечели никаква популярност сред трудовете класи, с изключение на Севиля. До 1934 година те следват вярно зигзагообразната линия на Коминтерна и тяхната политика се люшка между левицарството и опортюнизма. След подписването на френско-руския пакт, Коминтернът изоставя напълно своята лявосектантска политика, за да подкрепи Народния фронт и да се инфилтрира в буржоазните партии. Програмата на испанския Народен фронт е дотолкова умерена, че дори предложението на социалистическата партия за национализация на земите е отхвърлено, защото републиканците не го при-

Тук

социалистите,

са по-нагясно

от коя и да е

група испанска

социалистическа

секция. В

Барселона,

техният

главен враг е

анархизмът.

емат. Това обаче не смущава ни най-малко сталинистите, които, както е известно, сменят политическата си и „идеологическа“ линия без каквото и да е скрупули. През тази епоха Москва се стреми да докаже на западните велики сили, че е приключила с революционните си стремежи, за да стане техен желан съюзник. Тази нова външнополитическа ориентация обяснява десния курс на компартиите – включително на

испанската – и нежеланието, с което Русия се присъединява към въоръжената борба в Испания. Не за пръв път вождовете от Москва са готови да пожертват „революционната“ линия, включително и там където бяха ангажирани сателитите им, когато тяхната борба е в противоречие с имперските интереси на Сталин и „новата класа“.

На изборите през февруари 1936 г., спечелени от Народния фронт, ИКП получава 16 депутатски места срещу едно-единствено в предишния парламент. Това увеличение е в абсолютна диспропорция с тяхното реално влияние. В месеците преди франкисткия пуч сталинистите не подбират средства, за да увеличат своя брой, защото е очевидно, че с 3000 – а дори и с 30 000 – всяка надежда да наложат диктатурата си е смешна. Макар че проповядват единството на трудовете класи като основа на работническата еманципация, реалната им роля винаги се свежда до разделянето на трудещите се в тяхната борба. (В Севиля например докерите и келнерите са под влияние на сталинистите. Там ИКП и CNT са в постоянен конфликт, докато UGT пази неутралитет. Макар че в Се-

виля – столица на Фламенко, бикоборството и публичните домове, ИКП така и не успява да създаде революционно работническо движение, трябва да се признае, че проникването на сталинизма разрушава всяка надежда за пролетарска солидарност и през месец юли франкисткия генерал Яно успява да превземе с шепи войници града, който има ключово значение.) В зоните, където анархистите са най-силни, социалистическото движение е най-реакционно, а там, където анархистите са малцинство, със своята революционна активност те успяват да увлекат социалистите наляво. Естествено е за сталинистите, след като изоставят своето левичарство спрямо буржоазната демокрация и Народния фронт, да се инфилтрират в редиците на социалистите в зоните, в които анархистите имат болшинство, и наистина първият им успех е в Каталония. Тук социалистите, ръководени от една от най-жалките фигурки на испанския социализъм Хуан Коморера, *„са по-нагясно от коя и да е друга испанска социалистическа секция. В Барселона, техният главен враг е анархизмът“* пише Ф. Бор-

» » » продължава на страница 10

Слово за Васил Икономов

» » » продължава от страница 8

Денонощното лутане и бдение, лошото време изчерпват силите им до краен предел и те не спазват правилото да почиват след двучасов път от последната пусия. Васил Икономов отстъпва, заспиват, заспива и Пенчо Найденов, който е трябвало да охранява.

Тримата селяни от пусията, уплашени, съобщават на войсковата част.

Военните обграждат мястото до „Бело Камене“, където групата спи, и стрелят. Убиват един от четниците, раняват Пенчо Найденов, но той успява да избяга. Избягва и Велко Иванов.

Васил Икономов се заплюта в окастрени клони и един от войниците го прострелва. Занасят смъртоносно ранения четник в общината. По намерения у него царски бинокъл разбират кого са убили. Нареджат на цигани да изкопаят гроб до реката и поставят в него ранения, даващ още признак на живот.

Всичко това слуша и разбира арестуваният в общината баща на Иван Михайлов.

На другата сутрин извеждат арестанта, карат го да изкопае трупа и да го

изкъпе. От Ихтиман е изпратен фотограф, който прави снимка на убития по искане на Двореца.

Бащата на Иван изравя и изкъпва трупа и го слага на поляната, криейки с потника срамните му части. Тази е позата на убития Икономов, известна ни от снимката, появила се във в-к „Утро“ и намираща се и днес в архивите и библиотеки-те.

След направата на снимката арестантът изкопава нов гроб.

Когато бащата излиза от ареста, разказва случилото се. Говорило се надълго и широко около личността на Васил Икономов, която израства в съзнанието на малкия слушател като легендарна и тайнствена, и винаги, когато е минавал по близките пътеки, със страх и трепет е поглеждал към издигнатата могила сред буките.

През пролетта на 1968 г. Иван Михайлов и бившият председател на тричленната комисия Васил Стоянов посочват точното място, където са костите.

„Стана дума за копаене и изнасяне на костите. Мое то мнение бе, че няма подходящо място за планинския орел от избраното.

На хайдутина – хайдушки гроб!

Планината му е била втора майка!

Буките са му били сестри и закрилници!

С гроба си той е свързан навеки с тях, между тях той е най-спокоен“. (Хр. Колев, „Спомени за израстването“)

Паметник и честване

В спомените си Христо Колев подробно описва намирането на гроба на Васил Икономов, а много скромно пише за поставянето на паметника.

През 1969 г. или 1970 г. е докарана скалната морена. Бай Христо ми е разказвал как са отишли при шефа на някаква служба за паметници на антифашисти. Разказаха, че Васил Икономов е антифашист, че правил опит да плени царя, че е убит от фашистите... Само истини. Шефът дал кран, разрешение за морената, камион. Скулпторът Александър Гигов взема участие в оформянето на паметника. Не зная кои са другите участници. ДС се усеца след една година. Започва да издирва извършителите. По това време се случва инцидентът с кандидатстването на сина на Гигов в Художествената академия:

Две поредни години синът Селим се явява на приеман изпит, а след това не фигурира в никакъв списък – нито приет, нито неприет.

На един художествен съвет бащата влиза с пистолет.

„Ако в срок от пет минути не ми покажете писмената работа на първите трима кандидати и на моя син, започвам наред.“

Професорите изнагат в паника. В писмените работи се доказва, че Селим е първи по успех.

А защо го няма в списъка? „Ама, ама, Сашо, ние не сме виновни“ – мънкали академиците.

„Аз не ви питам кой е виновен. Ако аз втори път дойда и син ми не е в списъка на издържалите, започвам наред и докъдето стигна“.

Слага пистолета в джоба си и излиза. След малко той е арестуван и откаран в ДС на „Развигор“. След 15 дни Сашо дойде оттам нараво в моя дом и ми разказа за случилото се. Разпитът в ДС се въртял най-много около въпроса кой е направил паметника на Васил Икономов. Сашо им казал, че не познава хората, че познава само мене.

Пак ни пращаш при Христо Колев. Ние нищо не мо-

жем да научим от това дърво“. (Хр. Колев, „Спомени за израстването“)

Христо Колев е интерниран в село Пет могили, Шуменско завинаги. (Комунистите обичаха тези думи, защото се смятаха за вечни).

Александър Гигов е интерниран и убит. (Комунистите обичаха да убиват).

Аз научих за мястото на гроба и за паметника много по-късно и от 1985 г. редовно идвам тук на този ден.

Честването на годишните от гибелта на Васил Икономов стана една прекрасна традиция. Тук се опознаваме, тук се преброяваме. Тук се замисляме над понятието терор. За това, че когато експлоатират и ограбват работника, това е бизнес, а когато той търси правата си – това е терор. За това, че когато арестуват, бият, избиват – това е закон за защита на държавата, а когато се отговори по подобен начин – това е терор.

Иска ми се, заедно с неспокойната памет на Васил Икономов, да си спомним и сведом глави и за всички анархисти, работили достойно за безвластническите идеи. •

К. Зяпков

Сталинистите – авангард на контрареволуцията

» » продължава от страница 9

кенау в своята книга „Коминтернът“, издадена в Лондон през 1938 г.

Само четири дни след бунта на Франко, сталинистите се обединяват с каталонските социалисти, за да създадат Обединената социалистическа партия на Каталония (ОСПК). Това е премиера в „обединенията“ от този тип, облагодетелстващи изцяло сталинистите, които по това време наброяват едва 200 души в цяла Каталония. През следващия етап тяхна цел става спечелването на подкрепата на другите врагове на анархистите като бакалите, част от интелигенцията, чиновниците и републиканската буржоазия. Не трябва да ни учудва, че числеността на ОСПК нараства значително през тези месеци. Въпреки своята тежест обаче новата партия има нулева стойност от революционна гледна точка.

Друг печеливш за испанските сталинисти момент се оказва разцеплението в синдиката UGT, доминиран от социалистите. Техният проект е улеснен от сливането на младежките движения – на социалистите (200 000 членове според Бренан)

и незначителната по брой Комунистическа младеж и създаването на Обединената социалистическа младеж (ОСМ). Преди обаче да могат да наложат своята реакционна линия и тактика на работниците от UGT, сталинистите трябва да си осигурят поддръжката на Русия, но сключеният от Сталин „пакт за ненамеса“, както и контрареволуционната дейност на испанските сталинисти (противопоставянето им на експроприацията на земевладелците и на индустрията от работниците, опозицията им срещу образуването на работнически милиции и подпомагането на правителството да възстанови своята власт, редовната полиция и жандармерията, които се разпадат в началото на гражданската война) стават препятствие пред засилването на тяхното влияние сред работниците.

Руската интервенция в Испания не е продиктувана нито от революционни мотиви, нито от лобовта на Сталин към испанския народ, а от нуждата му да затвърди позициите на Москва в международната политика. Според генерал Кривицки, който твърди, че е един-

Сталин се е ужасявал от възможността да попадне в изолация чак до идването на Хитлер на власт през 1933 г.

ственият оцелял от съветските агенти и функционери, организирали тази интервенция, Сталин се е ужасявал от възможността да попадне в изолация чак до идването на Хитлер на власт през 1933 г. Той се намесва, чак когато разбира, че Франко не може да постигне лека и бърза победа, за да улесни договорянето на една „антифашистка коалиция с великите демокрации“, но нарежда през 1933 г. на „интернационалните бригади“ да напуснат полесражението и да се изтеглят от Испания преди края на гражданската война, докато неговата тайна дипломация се сработва усилено с

нацистката за сключване на „пакта Молотов-Рибентроп“.

Освен тази двучина стратегическа и тактическа бакалия, Кривицки твърди, че Сталин е заповядал на своите интервенти „да останат във от обсега на артилерийския обстрел!“ В Испания има не повече от 2000 руски военни експерти и техници, политически агитатори и агенти на ОГПУ (съветската тайна полиция, сменила ЧК). В бригадите, освен руснаците, има бойци от всички на- родности.

Кремъл не само внимава нито един руски солдат да не бъде ангажиран във войната, но иска да си осигури и че интервенцията ще му бъде предплатена с 500 тона злато – резервът на испанската Национална банка, който е транспортиран в Русия, вследствие сключения договор между Ларго Кабалеро и Москва. В същия момент Сталин изпраща Артур Сташевски, за да дърпа ловко конците на испанските политици и финансисти, и генерал Берзин, за да организира и ръководи армията. Сталинци научават, че за да контролират политически една страна, трябва да държат в ръцете си нейната икономика и Сташевски започва вед-

нага работа, „употребявайки всичките си сили, за да постави финансите на републиката под контрола на СССР“, пише Кривицки.

Враждебността на сталинистите към испанските индустриални и селскостопански колективи има без съмнение политически мотиви и е свързана с политиката на правителството на Негрин, контролирана от Кремъл и целяща да централизира целия икономически живот на Испания, за да постави под свой контрол работническите организации. Това няма нищо общо със сталинистката пропаганда, според която земята била колективизирана с насилие и индустрията не работила в полза на въоръжената борба.

Сталинските „специалисти“ в Испания правят всичко възможно, за да останат интернационалните бригади под техен контрол и успяват само за няколко месеца след началото на интервенцията да си осигурят 90% от всички важни постове в испанското министерство на войната, а по-голямата част от политическите комисари в републиканската армия да бъдат проверени членове на испанската компартия. •

(следва)

ВИСОЧАЙША ПОКАНА ЗА БЛАГОТО НА ТУРИЗМА

Кьорсофрация

Негово нищожество Росен Плевнелиев покани на гости английската кралица. Не онази от вицове, а истинската, която се блещи от британските банкноти и монети.

Ще гоиде кралицата, а с нея слуги, пазачи, дипломати, пак пазачи, бизнесмени може би, ама и те с бодигардове. Като видят накъде е тръгнала кралицата им, насам ще се втурнат и обикновените поданици – на почивка, разбира се.

Ще има престиж и приходи за хотелиери. Е, и малко (милионче-два) разходи по посрещането, но пък келепир за бармани, келнерки, проститутки (те поне честно си заработват парите), частни охранители и извънреден труд за униформени и цивилни стражи на националната (не)сигурност. Ще засияят с отразена кралска светлина родни икономически и политически мутри, добре платени интелектуалци и добре оскубвани наивници от простолудие.

Ще блесне цялата ни страна с ореола на гарантираната антитерористична безопасност, с недискретния чар на

чалгата, с акселбанти на скоростни магистрали, обсипани с отрязъци на лентички (туй понеже постоянно ги откриват и то тържествено). Всичко това навярно ще разсее и смрадливия пушек от атенатата на Бургаското летище, и горчивия гъх от европейските доклади. Ще подслади и ценовите скокове на тока, парното, захарта, горивата и насъщния, ще омаловажи споговете в заплати, пенсии, помощи и други все по-антисоциални придобивки.

Всичко за доброто на туризма и за националната гордост – цяла кралица ни идва на крак, не папа от Полша, не президент от Америка. Бизнесът ще брои пресни пачки от дацните британци, държавната бюрокрация – данъчни приходи. За всички останали – чаша студена вода (ако е рекла BuK) и положителни емоции. Защото откъде другезде да гоидат тези положителни емоции? – предприятия фалират, смъртността и пенсионната възраст расте, младежта се пропива, претрепва в автомобилни катастрофи и оглушава, сметища гълтат ниви, градини се превръщат в игрища за голф.

Дали ще се досети лицето Р. П. да покани и Шведската кралица? Поне и берачите на боровинки да намажат нещо. •

Христо Николов

БЛОГОСФЕРА

Истината – право в очите

Чергар Чергаров отговаря на въпросите на „Свободна мисъл“

Трети март. Цяла България тържествено празнува. В Шоуто на Слави тържествен мъж, облечен в черно, на фона на националното знаме, с треперещ глас чете „предсмъртното писмо на Васил Левски“ и не пропуска да попита защо в училище не се изучава това тъй актуално произведение.

Няколко години по-късно друг именит шоумен, Мартин Карбовски, прави политически анализ на писмото, за да пробуди нацията.

Стига се дотам, че Министерството на културата официално да отрича, че подобно писмо съществува. „До момента още никой не е показал оригинала на писмото-завет, то не е публикувано в нито едно научно изследване или документален сборник...“

Най-големите некадърници обаче не работят в Министерството на културата. Министерството на външните работи и лично министърът Николай Младенов правят специална проверка на думите на гръцкия премиер Папандреу „Аз съм по твърд... от Бойко Борисов“. Налага се премиерът официално да опровергава информацията, че гръцкият му колега е „обигил България“.

Звучи невероятно, но е самата истина. Един интернет сайт, един автор с невероятно чувство за хумор и мнозина читатели, които умеят да се смеят през сълзи, успяват да покажат, че „царят е гол“. Поне за тези, които имат очи да видят.

Самият интернет сайт съществува под мотото „Истината такава, каквато може да бъде“. Авторът се е кръстил Чергар Чергаров. Живее нeйде из (и около) България и пише „невероятни“ истории. Огромната част от тях са измислени интервюта с емблематични фигури, които нетренираната в коректно поведение публика приема като действителни.

„Българите, които мислят за бъдещето, емигрират“ – няма нужда да ни го казва Умберто Еко. През последните 20 години много хора на дело подкрепят това твърдение. Поставени в устата на известна личност обаче тези думи са новина, откровение, което предизвиква положителни или отрицателни реакции, в зависимост от конкретния читател. Тогава, без значение от конкретната реакция, думите се понасят от уста на уста (или както е в нашия случай – от монитор на монитор), за да се чуе на

глас една истина, която вече никой не иска да изрече.

В това е силата на „невероятната“ истина. Тя заобикаля лицемерието на политиките, заобикаля импотентността на медиите и слага в устата на актьорите онова, което хората очакват да чуят от тях. Кое то един обикновен, нетрениран във фалш и лицемерие човек, би мислил и би казал на тяхното място. Тази истина звучи много по-достойно на хората и достига много по-дълбоко в сърцата им, отколкото която и да е реч на някой политик, изпълнена с мъдрости, благопожелания и... кал.

В миналия брой публикувахме статията на Чергар „Страшна ли е революцията?“ В този публикуваме неговите отговори на няколко наши въпроса

Какъв е мотивът ти да правиш сайта? Претърпя ли той развитие с годините?

Блогът, който списвам, представлява място, където мога да се изразявам свободно, и това е мотивът да го правя. Чрез него моите мисли, реакции и отношение към случващото се в България и по света стават достояние и обект на коментари от страна на тези, които

» » » продължава на страница 11

„ДЕЗЕРТЪОР И ПРЕДАТЕЛ“

Запознайте се: Игор Бакал, по анархистките форуми известен като Егор Веселый, а по израелските си документи Игал Левин. Отказал да служи в армията, следвайки гласа на съвестта си. Заплашва го затвор от 3 месеца до 3 години, но ако постъпката му бъде третирана като „предателство“, присъдата може да нарасне до 15.

Игор, как при такава биография си станал анархист, и то анархокомунист? Първо, защо избра професията на военен?

Роден съм в семейство на военни. Дядо ми е бил майор от Червената Армия, прадедо ми също (загинал е през 1944), мога да си проследя военното родословие до средата на XIX век. Така и бях възпитан: милитарист, шовинист, ционист. На осемнайсет години имах десни, чак фашистки убеждения. Започнах да служа като редник, след година ме произведоха в ефрейтор, на третата година от службата кандидатствах за офицерски курсове. Амбицията ми беше да стана поне генерал. Сериозно го казвам, не е за смях. За частите, съдбата се разпореги другояче.

И как стигна до анархизма?

Не понасям лицемерието и кариеризма. Даже стремежът ми да стана генерал не беше, за да си уреда живота, а да изпълня дълга си, като служа на

обществото. Тоест на държава. По едно време обаче започнах да подготвям, че „държава“ и „общество“ са доста различни неща. Да, изповядвах краен ционизъм. За четири години служба ми дойде умът в главата. На много места попаднах, много неща видях. Воювах в Ливан, в ивицата Газа, получавах отличия за това, минах през две дивизии, три батальона, преследвал съм контрабандисти на Йорданската граница, бях инструктор на три набора млади бойци, работих в щаба на дивизията... и още много други неща съм вършил.

Постепенно осъзнах целия абсурд на арабско-израелския конфликт и абсурдността на войната изобщо. Изникнаха ми доста въпроси, но нямах отговори. Започнах да търся. Десните ми убеждения се пропукаха. В идеологическото си служдаене се натъкнах на марксизма, допадна ми. Започнах да чета – Маркс, Енгелс, Ленин, Троцки. Само че и те не ми дадоха нужните отговори. Нещо не ми харесваше в марксизма. Сега вече си давам сметка какво е било. Бездушието, пренебрежението към човека като личност, ценна сама по себе си, това е. И авторитарния модел на мислене у повечето марксиста. Така ми се отрази моят опит с касапниците на войни-

те, към жаждата за власт изпитвах органична неприязън. Затова не се погодихме с марксовите идеи. Да, при него има доста верни неща, но бях отвлечен от марксизма. Озовах се на ръба – един тласък и щях или отново да се върна, отчаян, към фашизма, или щях да прозра истината. Прозрях. Скарах се веднъж с по-старши по звание, защото се опитваше да гонка подчинените на мен войници – караше ги да чистят района, а аз му се озъбих. Тукнаха ме за две седмици в ареста. В затвора изживях същинска криза на идейната си идентичност. Бях отчаян, за кой ли път виждах, че няма правда в този свят. Правото винаги е на страната на мерзавци и негодници. Не щеш ли, в килията се озовах с рускоезичен анархист, който си носеше няколко книги за четене – това в затворите не е забранено. Заприказвахме се и го попитах: къде е истината в живота? С кои да бъде? Той ми рече: истината е с честните хора, а те са анархистите. Разказа ми що е анархизъм. Когато го отведоха, ми подари книгата на Кропоткин „Анархия, философия и идеали“. Подарената книга ме разтърси. Започнах да чета и другите класици на анархизма – Прудон, Щирнер, Бакунин, Малатеста и още много други. В мислите

на анархистите намерих онова, което ми липсваше в студентската на марксизма – хуманизмът, отношението към човека като личност.

Така от мераклия за генерал се превърнах в лейтенантче бунтовник.

Отказът да служиш какво точно означава? Какъв политически призив отправяш към хората?

Означава, че искам да бъда честен пред себе си, да следвам собствената си воля. Призовавам хората да бъдат свободни, а от себе си искам да постъпвам последователно. Така и написах в рапорта си за напускане. Завърших с това, че не желая да имам повече нищо общо с държавната машина.

Заплашват те 15 години затвор...

Да, но на практика досега рядко са осъждали някого на повече от 2 години. Затова пък в обществото към такива „предатели“ отношението е много негативно. Мнозинството от израелското население е надъхано с националистически идеи.

Каква е сега ситуацията в ивицата Газа? Какво целят двете страни в конфликта?

Блокада, гето – ето това е ситуацията. Повече от милион души са насметени в тесен участък от 4 км. Израел и Ха-

мас – това са националисти, водени от своите елити. Ционистите искат силна еврейска държава, фундаменталистите – силна палестинска.

Как виждаш решението?

Световна социална революция. По-конкретно, докато работещите с ръцете си евреи и араби не се обединят срещу своите елити, войната между двата етноса ще трае вечно.

Какви неща за анархическото движение в Израел?

Преди нашата група тук изобщо нямаше организация. Секцията ни членуваше в Революционната конфедерация на анархосиндикалистите (РКАС), но напуснахме заради някои организационно-идейни несъгласия. Сега работим над създаването на Международен съюз на анархистите (МСА).

Като перспективи тук, уви, движението няма добра почва. Затова се опитваме да я подготвяме. Средата за масово анархическо движение в Израел може би ще узрее след 10 или 20 години. Така че засега агитираме, разпространяваме антидържавните идеи в обществото... и се опитваме да не се отчайваме. Защото ако се отчаяме и прекратим поне просветната на този етап борба, от само себе си почвата няма да стане по-добра. •

превод Николай Телалов

БЛОГОСФЕРА

Истината – право в очите

» » » продължава от страница 10

го четат. Техните реакции са важни за мен, чрез тях аз намирам база за сравнение между това, което мисля, и това, което читателите изразяват като отношение по темата, засегната в публикациите. Самата посещаемост на една или друга публикация ми дава възможност да разбера какво възнува българина днес. Разбира се, блогът претърпя развитие – в началото беше по-скоро развлечение и шегга, докато в момента е по-скоро с политическа насоченост, под формата на политическа сатира.

Какви хора го четат?

Четат ме всякакви хора – и млади, и стари, и леви, и десни, политици, журналисти и интелектуалци, четат ме и от правителството (поне това показват различните инструменти проследяващи откъде идват посещенията), почти изцяло българи. Четат ме българи от цял свят. Реакциите са най-разнообразни – от „осанна“ до „разни го“, но това е нормално. Не съм си въобразявал, че всички ще ме харесват, а и не такава е била целта ми, важно е да ме четат и да реагират. Реакцията означава осмисляне на написаното, независимо дали е прието, или отхвърлено като

идея, позиция и внушение. Що се отнася до ефекта, то смея да кажа, че определени публикации стигат до почти всички българи, ползващи интернет, и карат доста хора да обсъждат възнуващите ме въпроси. Наскоро от Щатите ми писаха, че част от публикациите в блога се разпространяват отпечатани сред емигрантите и стават обект на бурни обсъждания. Сравниха случващото се с хъшове в кръчмата на Странджа. Това, разбира се, ме ласкае и амбицира да продължа да пиша. Така че ефект има и той излиза извън рамките на виртуалния свят – стига дори до правителствено ниво. Показателно като ефект е и разпространението на „Предсмъртното писмо на Васил Левски“.

Какви са реакциите на написаното? Какъв според теб е ефектът от него?

Определено зависи дали проблемът, който засягам, е актуален в момента в медийното пространство. Най-голям отклик получиха интервютата, които пунах преди няколко месеца, които бих определил като своеобразен анализ на ситуацията в България, представен от уж външна гледна точка. Те се радват на най-голяма посещаемост, към тях има най-многоброй-

ни реакции, както в интернет, така и в медийното и обществено пространство.

Например статията за революцията има слаб отклик дори и сред среди организиращи редица протестни действия, докато интервютата предизвикват бурни реакции сред журналисти, емигранти, интелигенция и обикновените граждани, че и чуждестранни посланици (холандския и руския). Често ми се случва да попадам в ситуация, при която някое от интервютата се обсъжда от близки до мен хора, които не знаят, че аз съм ги писал, или да дочувам как странични хора ги коментират. За съжаление тези наблюдения ме навеждат на тъжната мисъл, че все още чакаме освобождаване отвън, а не чрез нашите задръжни усилия.

Как си обясняваш факта, че хората възприемат написаното като истина?

Първосигнална реакция е моето обяснение. Бързането, бързото четене, без дори да бъде прочетена цялата статия, без да се вникне в същността на написаното, без дори да се прочете друго освен заглавието. Това е много опасно, тъй като показва, че сме лесни за манипулации. От друга страна показва, че живеем в абсурдна държава, къ-

дето голяма част от обществото смята, че не е невъзможно да се случват подобни на описаните в измислиците събития. Трябва да отделяме повече време да осмисляме поднесеното ни като новина – дали от медиите, дали от интернет – и да съумеем да изградим собствена позиция, да се научим да анализираме и да се доверяваме на собствения си разум, а не да поемаме заключения поднесени ни наготово от заинтересовани лица.

Накъде мислиш да развиваш сайта?

Блогът ще продължи да бъде основно трибуна, където да излагам мислите си и да осмислям и разобличавам чрез абсурдността политическата и бизнес управленска класа. Що се отнася до развитие, то е възможно да използвам блога като пропагандна трибуна за различни идеи и стъпки, които смятам, че е добре да предприемем и реализираме като общество, ако искаме да прогресираме. Много хора задават въпроса: „ти критикуваш, но какво предлагаш като алтернатива?“. Е, скоро ще има едно-две предложения, но всичко изисква жертви – на време, пари, комфорт и усилия, въпросът е дали можем да правим жертви, или все още важат гуми-

те на Апостола: „Българинът желае свободата, но само ако му я поднесат на телсия.“

Какво се промени у теб в последните години? Какво би искал да се случи в България? Какво би направил ти самият, за да се случи това?

Събудих се. Отвърсих се от апатията и безсмислието. Открих, че мога да мисля самостоятелно и че съм свободен човек само тогава, когато мисля самостоятелно. Желая да бъдем по-активни като общество, да умеем да отстояваме позициите си не само чрез спорадични протести, но и чрез реални действия срещу неправдите в системата на управление. Смятам, че е важно да научим, че протестите които не са съпроводени от допълнително противодействие, не постигат нищо, тъй като решението на проблема остава отново в ръцете и на доброто желание на тези които са го породили или задълбочили. Какво правя ли? Смятам, че събуждам, провокирам и подтиквам хората да мислят. Повдигам булото на фалшивата медийна реалност и сблъсквам хората с апокрифната, скритата, абсурдната реалност в която живеем. Това е първата стъпка. •

Блогът на Чергар в Интернет: neverojatno.wordpress.com

ШВЕЙЦАРИЯ ЛИ?

Референдум „на свинче – звънче“

Не мина поредният вот на недоверие към правителството. Доиде денят за поредното поклонение към мъртвите идеи на връх Бузлуджа. Парламентът се нагласи за „заслужена“ ваканция. Народът се юрна по отпуски.

В този момент потните функционери от БСП тържествено помъкнаха кашони – 800 хиляди подписа за референдум по въпроса за АЕЦ „Белене“.

Откога т. нар. „леви“ толкова обикнаха референдумите? Колко референдума направиха след онзи от времето на сталинския измекяр Георги Димитров за 45 години неограничена власт над народа? В течение на „демократичните“ си мандати – колко често се допитваха до населението?

Референдумът е инструмент на съвсем различен тип управление от сегашния. В нечистата и несвята наша република царува представителна буржоазна демокрация, на дело – прикритата диктатура на мултрополитици и мултробизнесмени. Пряка демокрация не съществува никъде по света по простата причина, че в режим на пряка демо-

крация няма нужда от правителство и държава. Затова даже в Швейцария пряката демокрация е модифицирана чрез частични ампутации и въпреки това осигурява добруване за швейцарците, които говорят четири езика и изповядват три религии (четири, с живущите там от десетилетия гастарбайтери с почти пълни граждански права). Дори орязана, пряката демокрация дава добър плод. Естествената ѝ среда е федеративното териториално устройство, макар че и то не съществува в чистия си, логичен вид в същата Швейцария.

Какво обаче може един референдум в условия, които са му чужди? Може единствено да служи като средство за манипулация, като параван, като залъгалка. Диктаторът Франко също е правил референдуми – и какво от това? Показателно е, че навред хвалената референдумна система в пълния ѝ комплект не е възприета никъде другаде освен в страната на лилавите кравички, джобните ножчета и точните часовници. Защото не е изгодна на политическите „елити“.

У нас под „елит“ се разбира една сбирщина от бандити със скъпи костюми, като партияните функционери органично се вписват в нея, нещо повече – те я съставляват почти изцяло за сметка на свои бивши и не съвсем бивши кадри.

Добрата новина (благата вест!) в случая е, че населението има правото да се самоорганизира и решава какво му е нужно, а после и да го осъществява. Без никакви официални референдуми. Тук даже и за юридическо право не би трябвало да става дума, а за свободата да се върши оно-ва, което е нужно, по което има съгласие на заинтересовани и засегнати граждани. Самият обществен дебат и съставяне на план за решаване на някакъв проблем е референдум – истински, неподправен. Нататък – речено, сторено. Това обаче иска повече от един подпис в партийна петиция с очакването някой друг да напечата бюлетини и да завърти поредния цирково-политически номер с напредничаво етикетче „референдум“.

Николай Телалов

ВЕЧЕ И В КНИЖАРНИЦА „НИСИМ“

Анархистка литература можете да намерите вече и в книжарница „Нисим“ на бул. Васил Левски 59 в София на обявените в каталога цени.

ПОЛЕЗНИ КНИГИ НА НИСКИ ЦЕНИ

КНИГИ:	
1. Основи на безвластието – Г. Хаджиев	3 лв
2. Национално освобождаване и безвластие – Г. Хаджиев	3 лв
3. Вчерашни, днешни и утрешни проблеми – Г. Хаджиев	3 лв
4. История на безвластническото движение в България – Г. Хаджиев	3 лв
5. Моя път (спомени в два тома) – Г. Хаджиев	2х3 лв
6. Феноменът Махно – П. Аршинов	3 лв
7. Заблужденията на марксизма – Пиер Рамю	3 лв
8. Събитието на века – анархистическа Испания – Г. Левал	3 лв
9. Взаимопомощта – фактор на еволюцията – П. Кропоткин	3 лв
10. Краят на държавата и капитала – Г. Константинов	5 лв
11. С думи вместо с куршуми – Г. Константинов	7 лв
12. Възможна ли беше съпротивата срещу ДС? – Г. Константинов	5 лв
13. Национализъм и култура – Рудолф Рокер	4 лв
14. Национализъм и култура – Рудолф Рокер том II	7 лв
15. Избрани страници за и от него – Михаил Бакунин	4 лв
16. Барутни (по)мисли – Г. Константинов	7 лв
17. Хляб и свобода – П. Кропоткин	6 лв
18. Ставайте, робове – Г. Константинов	7 лв
19. Досие на обект №1218 – Александър Наков	4 лв
20. Спомени за израстването – Христо Колев ГОЛЕМИЯ	7 лв
21. Агски калейдоскоп (в два тома) – Г. Константинов	2х7 лв
22. Преобразуването на обществото или екоанархизмът – М. Букчин	7 лв
23. Един проект за социална революция – ФАФ	4 лв
24. Спомени – Стоян Цолов	7 лв
25. Статии – Георги Божилов	10 лв
26. Христо Ботев – Евгений Волков	7 лв
27. Живот под черен небосвод – Георги Божилов	7 лв
28. Напред и ако пътят води към Голгота! – Георги Константинов	7 лв
29. Свободата, Санчо, е велико нещо! – Георги Константинов	7 лв
30. Спомени за бъдещето – Желязко Петков	5 лв
31. Достоев живот – Трифон Терзийски	4 лв
32. Лични откровения – Георги Божилов	7 лв
33. Емигрантски спомени – Георги Константинов	2х7 лв

БРОШУРИ:	
1. Стопанисването на земята – Г. Хаджиев	2,50 лв
2. Проблемът за организацията на анархизма – Г. Хаджиев	2,50 лв
3. Що е анархизъм?	2,50 лв
4. Отговор на една вярваща – С. Фор	2,50 лв
5. За общината	2,50 лв
6. Федерализъм и централизъм – Рудолф Рокер	2,50 лв
7. Крахът на руския държавен комунизъм – Рудолф Рокер	3 лв
8. Килифарево народно въстание и килифарева чета	3 лв

Тези книги и нови заглавия можете да купите от антикварната книжарница на пл. „Славейков“ №7. Някои от тях могат да се намерят и в книжарницата на бул. Дондуков срещу Първа английска гимназия. Същите още могат да бъдат поръчани и изпратени от Александър Методиев Наков, Перник, ул. „Република“ №4, тел. 076-631 388.

АНАРХОКАЛЕНДАР

- На 02.8.1903 г. избухва Илинденското въстание.
- На 04.8.1889 г. в с. Микре (Ловешко) е роден легендарният български анархист Васил Стоянов Попов (Героя. Доктора).
- На 09.8.1965 в гр. Дупница умира анархистът Христо Манолов Кацаров (Заяка).
- На 12.8.1925 г. умира испанският теоретик на безвластието Рикардо Мела.
- На 13.8.1895 г. в с. Дебелец (Великотърновско) е роден анархистът Петър Ангелов Мазнев (Даскала).
- На 14.8.1904 г. в с. Килифарево (Великотърновско) е родена анархистката Мариола Милкова Сиракова, участник в Юнското въстание в Плевен и в анархистката чета „Братя Бълхови“.
- На 15.8.1991 г. в гр. Перник умира анархистът Атанас Илиев Кисюв, прекарал дълги години в болшевишките концлагери и затвори.
- На 17.8.1918 г. Георги Шейтанов публикува във вестник „Всемирная революция“ статията си „Към българите в Русия“.
- На 19.8.1903 г. избухва Преображенското въстание. В района на Странджа за 20 дни е обявена свободна безвластническа комуна.
- На 22.8.1927 г. в американския щат Масачузетс са екзекутирани анархистите Сако и Ванцети.
- На 22.8.1999 г. умира анархистът Костадин Илиев Захаринев, прекарал дълги години в царските и болшевишки концлагери и затвори.
- На 28.8.1983 г. умира анархистът Димитър Костадинов Недокланов, измъчван до инвалидност в болшевишките концлагери и затвори.
- На 30.8.1828 г. е роден Лев Николаевич Толстой.

Помощи за „Свободна мисъл“

1. Читател	20 лв
2. Катя Георгиева, Горна Оряховица	20 лв
3. Иван Дрънгов, Висока могила	91 лв
4. Георги Константинов, София	100 лв
5. Златко Златков, Капатово	100 лв
6. Никола Александров, Мангра	10 лв
7. Александър Наков, Перник	10 лв
8. Владимир Николов	20 лв

БАНКОВА СМЕТКА В ЛЕВА (IBAN):

BG86 UBBS 8261 1010 0473 10

Т Б ОББ АД, КЛОН ПЕРНИК
ФАБ БЛАГОДАРИ ЗА ОКАЗАНАТА ПОДКРЕПА!

Вестник „Свободна мисъл“ не печели от реклами или обяви и не е спонсориран от никакви патриотични бизнесмени и затова не изплаща хонорари. Редакцията приема материали, написани грамотно на стандартни машинописни страници – 30 реда на страница, 55 знака на ред или набрани на компютър. Всеки автор носи отговорността за съобщените факти и твърдения! Ръкописи не се рецензират и не се връщат!

сайт на ФАБ: **www.anarchy.bg**
сайт на „Свободна мисъл“: **sm.a-bg.net**
имейл на ФАБ: **fab@a-bg.org**

телефон за връзка с ФАБ

0896 613 727

адрес на редакцията

София, ЖК Надежда, пощенски клон 1220, пощенска кутия 59
отговорен редактор **А. Ванчев**
предпечатна подготовка **Свободна мисъл**

АБОНАМЕНТ 2012

Драги читатели, Абонаментът за вестник „Свободна мисъл“ МОЖЕ ДА СТАВА ДО 15-ТО ЧИСЛО НА ВСЕКИ МЕСЕЦ ВЪВ ВСИЧКИ пощенски клонове на страната. За 1 година – 6,00 лв; за 6 месеца – 3,00 лв; за 3 месеца – 1,50 лв. Цена на един брой – 0,50 ст.

СВОБОДНА МИСЪЛ

Каталоген номер 649

era
радиопредаване за свободен живот

era.a-bg.net

**ЕВОЛЮЦИЯ,
РЕВОЛЮЦИЯ,
АНАРХИЯ –
предаване
за свободен
живот**

Екипът поднася „малки новини“ и представя света през очите на хората, които обичат свободата си и уважават нуждите на останалите. В предаването участват активисти от различни социално ориентирани организации на български младежи – студенти, анархисти, еколози, но тези, на които разчитаме, за да бъдем интересни и уникални, са слушателите. Всеки може да се свърже с екипа на предаването чрез скайп или чрез форума, а ние се стараем да не оставим неизразена позиция по време на живото предаване. Предаването се излъчва всеки четвъртък от 20:00 часа по местното радио на безвластниците. Когато няма живо предаване, на този адрес се въртят автоматични записи. Цялото съдържание на предаването излиза предварително на сайта, а ден-два след излъчването можете да чуete запис от него.

радиопредаване за свободен живот